48. 52.

RUDIMENTA MYTHOLOGIAE SEMITICAE
SUPPLEMENTA LEXICI ARAMAICI

SCRIPSIT

PAULUS BOETTICHER.

BEROLINI
1848.
G. THOME.

RUDIMENTA MYTHOLOGIAE SEMITICAE.

1.

Semitae diutius quam reliquae generis nostri nationes puriorem dei colendi rationem retinuerunt, quod vel ex vocabulis quibus numen divinum designabant manifestum est. Nam quamvis Semiticum אֱלֹהִים et יְהֹוָה Vedico यजत Rigv. I, 35. 3: 57, 7 et असुर ib. I, 35. 7 coll. 113, 16 Zendicoque 𐬫𐬀𐬰𐬀𐬙𐬀 (cognato cum nomine Ἰασονίων Armenicorum i. e. locorum quibus dei adorantur Strab. XI, 4. 8: 14, 12: sch. Apoll. Rh. IV, 1217) et 𐬀𐬵𐬎𐬭𐬀 tam exacte respondeat ut unum ex altero versum existimare queas, tamen discrimen vocum usitatissimarum בַּעַל vel אֱלֹהִים et देव (i. e. lucidus Bopp v. gr. 122: Bhâg. G. XI, 11 ubi notionem numinis cum re creata connexam vides) prorsus nobis persuadet Semitas diutius memoria custodivisse quid sibi propositum habeat religio homines summum in ipsos deo imperium esse commonefaciens (cf. Artemid. II, 36. 39: פַּחַד Gen. 31, 42: ܕܚܠܬܐ Ephr. II, p. 226[b]: Schleierm. chr. gl. 4 — vice versa देव et خدا secundo loco etiam dominationis sensum habent Bhâg. P. I, 3. 22: 18, 42: Nizami Isk. p. 1, 5: cf Aesch. Pers. 157: Tzetz. chil. VII, 357: ψ 82, 6). Et praeter hanc etymologicam rationem etiam ipsa theologiae Semiticae historia mecum facit. Octo dei a Semitis colebantur Euseb. pr. ev. I, 10 p. 39[c]: Phot. b. 242, p. 352[b] (accedit ad hoc probandum Esmuni nomen; quum enim nusquam deos distinctos esse numeris inveniamus, in promptu est si quis deus octavus dicatur omnino non dari nonum), quorum in ipsis fontibus duo circuli distinguuntur, primum Βάαλ τετράμορφος Eustath. Antioch. engastrim. p. 359 ed. Allat. (= bibl. patr. max. 27, p. 47[a]) qui titulus explicatur Hellanici et Hieronymi verbis τὴν

τρίτην ἀρχὴν δράκοντα εἶναι κεφαλὰς ἔχοντα προςπεφυκυίας ταύρου καὶ λέοντος, ἐν μέσῳ δὲ θεοῦ πρόσωπον, ἔχειν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων πτερὰ, ὠνομάσθαι δὲ χρόνον ἀγήρατον καὶ Ἡρακλέα τὸν αὐτὸν Damasc. pr. prc. 123, p. 381 (idem fere narrat Athenagoras leg. 15, 6: hinc ortum ducere cherubim Hebraeorum satis clarum); deinde Τριτοπάτορες Etym. mgn. p. 768, 10 οὐρανοῦ καὶ γῆς παῖδες, ὀνόματα δὲ αὐτῶν Κόττος, Βριάρεως καὶ Γύγης (Hes. theog. 149) qui iidem sunt qui Japhetiticis nominibus Αάβρανδος, Πανάμορος καὶ Πάλαξος ἢ Σπάλαξος οἱ Κούρητες audiunt Etym. mgn. p. 390, 1 (res iis dedicatae vel apud Iudaeos seriores iungebantur, siquidem virgo sponsa Iudaica referente Natane s. v. כַּסְנִין potiunculam bibebat e faba tritico et uvis passis confectam: faba Molocho sacra, triticum Adonidi, Esmuno uva Io. Lyd. mens. IV, 29. 44: sch. Ap. Rh. I, 1119: Zohar m. neël. Gen. 321: Assem. b. or. I, p. 34 [= Zoeg. cat. p. 315, 22]: Euseb. pr. ev. III, 11. p. 110ᵃ: Orph. 56, 12). Ac licet omnes singulos Semitarum deos iam satis recondita aetate apud Babylonios iunctos inveniamus qui ideo Beli templum octo spiris exsurgere voluerant Herod. I, 181 atque adeo apud Mosen Adonidis et Molochi vestigia supersint (קְדֵשָׁה Gen. 38, 21: Num. 25: Deut. 22, 5: Lev. 16, 8: 18, 21: 20, 2) itemque apud Thebanos Phoenicum coloniam Strab. IX, 2. 3 Actaeon et Ismenius Apollo compareant facile pro Attide et Esmuno habendi et Paus. IX, 16. 3 ut equidem certe interpretor Cadmi uxor trium dearum Semiticarum venerationem instituisse Thebis fertur (Harmonia ipsa dea ut Tamiras Tac. h. II, 3 et Μόνιμος ὃς πρῶτος τὴν εἰδωλολατροῦσαν ἀσέβειαν ἀπηνέγκατο Phot. b. 181, p. 126ᵃ) — nemo tamen apud Babylonios Thebanosque antiquos prioris praecipui circuli deos reperiri et in Palaestina quoque post Davidem demum Molochum Adonidemque locos ampliores occupare negabit, ut numina minus pura aevi serioris esse appareat, simulque Semitas antiquiores κόσμον ut ita dicam, recentiores αἰῶνα intelligere voluisse vel ut clarior sim illos

de mundi ortu et sapientiae creatrici debita egregia constantia cogitasse, hos quibus sol iam non amplius symbolum Beli minoris sed ipse deus erat de eiusdem conditione hodierna admodum prava et mutationibus continuis mox ad quaestiones ethicas accuratius excutiendas eos delaturis philosophatos esse constet. Veruntamen quantumvis mundi vicissitudines et aerumnae vehementius eos altera demum periodo affecerint quae arctiore cum populis Mesopotamiae Iaphetiticis societate inita coepisse non sine illorum et auctoritate et exemplo videtur (res et nominibus deorum recentiorum non raro e linguis Indogermanicis petitis et Macrobii testimonio Sat. I, 21 probatur neque a philosophicis rationibus abhorret, nam quoniam nos quo prius a veritate deflecterimus eo prius erroris taedium capit, Semitas necesse est populis vicinis serius ad cognoscendum penitius dolorem emersisse quo fragilis rerum natura perpetuo angitur, serius ad ipsius peccaminosae nostrae vitae moestitiam profundius exantlandam) quantumvis inquam haec ita sint, fieri tamen non poterat quin iam antea mortis vitaeque pugna in natura usque renascens quodammodo eos moveret, cuius pugnae sensum non una fabula deorum κοσμογονικῶν personis adhaerente expresserunt. Huc pertinet Beli minoris ideo Maceridis titulo ornati cum sene patre iurgium, huc eiusdem apud Tyrios quotannis in rogo crematio evolante tamen e flammis aquila (unde orta phoenicis fabula Bochart hieroz. VI, 5), huc quae de matre deorum Iolaum amore prosequuta ab hoc autem repudiata narrantur (quibus pulchrum mundi ordinem interdum a prisca chaotis vix compescenda vi infringi significabant). Verum sensim dilabente numinum priscorum veneratione, talia ut ipsa consentium nomina ad deos recentiores transferebantur. Deorum consentium monstrabantur sepulchra, Belitanae Babylone Strab. XVI, 1: Ael. v. h. XIII, 3 — Beli minoris in Hispania Sal. Iug. 18: Mela III, 6: Arnob. I, 36 vel Tyri Clem. Rom. recogn. X, 24 — Astartes Damasci Iustin. XXXVI, 2 vel Carthagine Sil. I, 80: una

Onca i. e. sapientia coelestis mortua non erat sed intime cum Iolao sive Esmuno unita ut haberent miseri animi unum saltem numen quo se consolarentur quodque magno illi aegroto, mundo et generi nostro mundum habitanti medelam allaturum sperarent, vim quidem morbi non uno impetu perfracturam, prohibituram tamen mundi universi ruinam. Ita Onca et Iolaus apud Semitas ethnicos eundem locum tenent quem Messias apud Iudaeos. Quorum omnium nunc breviter lineamenta ducam neque Samothraciae neque gnosticae theologiae rationem habens quam utramque nova quadam iam luce collustratum iri speraverim.

2.

Babylonios Eudemus auctor est *τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν σιγῇ παριέναι* (cf. August. cons. ev. I, 16: Plut. qu. Rom. 61), Sidonios primum deorum venerari *χρόνον* Damasc. pr. prc. 125. Quadrat hoc ad etymologici magni p. 58, 20 annotationem Ἀλδήμιος ἢ Ἄλδος ὁ Ζεὺς ὃς ἐν Γάζῃ τῆς Συρίας τιμᾶται iam a Bocharto geogr. II, 2. 14 per חָלֶד vel בַּעַל חֲלָדִים explicatam: eundem sensum fundet عوض Hamas. p. 271, 6. Convenit praeterea Βελιτανᾶς Strab. XVI, 1: Phot. b. 72, p. 39[a] sive Βωλαθὴν ib. 242, p. 343[b] recte ille, si cum Strabonis l. c. comparaveris Βῆλον ἀρχαῖον Aeliani v. h. XIII, 3 a Moversio בֵּל אֵיתָן scriptus. Idem est Συδὲκ Cabirorum Berytensium pater Euseb. pr. ev. I, 10 p. 39[c]: Phot. b. 242, p. 352[b] i. e. צֶדֶק 'iustitia', ubi animadvertendum apud Semitas si huic nomini fides habeatur id usu non venisse quod plerisque qui deum occultum et manifestum distinguunt accidere vel invitis solet, ut illum et virtutis et fortunae nostrae parum curantem fingant. Quod ad nomen dei occulti צֶדֶק attinet, similiter Zohari Lev. 116 אֱלֹהִים deus iudicii, יְהוָה misericordiae. — Cyllenus quem una cum Titya et Dindymene in Mysia adorabant Argonautae sch. Ap. Rh. I, 1125 et ipse huc trahendus: כִּלֵּן complectens omnia Damasc. pr. pr. 89, p. 268, nam כָּלַל

i. q. כִּיל unde ܟܐܘܢ Ephr. II, p. 481ᶜ. Eius symbolum draco in se retortus, quum tempus semper ex se ipso renascatur. Quumque ipse Cyllenus apud Graecos in Mercurium mutatus sit, plane ut Taautes apud Aegyptios, Maceris apud Romanos, mirum non est hoc draconis symbolum ad Mercurium translatum ex quo tempore pantheistica philosophia veterem religionem enervavit ad designandum omnium quae sunt complexum adhibitum esse: adi de his rebus Io. Lyd. mens. I, 20: III, 17. 50: Kalid. Raghuv. 8, 13: Artemid. II, 13: Horap. I, 64: Orig. c. Cels. VI, 35 unde iam intellectum iri spero primum quid Iudaei sibi voluerint quum Leviatanem in vita aeterna piorum escam futurum sperant cf. Zohar midr. neël. Gen. 321 deinde quei Μαῖα Cyllenii mater esse possit per quam माया 'illusio' dictam apud Indos Bhâgavat mundum condidisse fertur. — Belum priscum etiam generalibus omnium deorum nominibus κατ' ἐξοχὴν designari solitum fuisse velut אֵל et בַּעַל, Damascius refert Phot. b. 242, p. 343ᵇ: quibus exemplis ductus Termerum Lyciae deum Steph. Byz. p. 168, 17: 282, 24 et ipsum Semiticae religioni vindico: in Caria et Lycia Semitas colonias habuisse neminem latet Athen. IV, 76: Ios. c. Ap. I, 17: Plut. Alex. 17: Q. Smyrn. III, 243. Termerus mihi הַעֲמִיר 'colendus, dominus' coll. הִתְעַמֵּר Deut. 21, 14 et عمر. Ain saepe in caninam abiit: عبرب rhabarbarum, Arabicum عوند i. q. Persicum ريوند Mohl frgm. p. 30, 16 i. e. रेवत. Quae de carcere Termerio refert Phot. lx. p. 579, 25 lucem foenerantur ex Ier. 20, 2: Etym. mgn. p. 98, 30 nam in deorum templis captivi custodiebantur. — Beli prisci symbolum erat coelum omnia quaecunque sunt in se complexum, colorque caeruleus ei sacer Eus. pr. ev. III, 11 p. 112ᵃ cf. Bhâg. P. I, 6. 26.

3.

Quum tempus non cognoscatur nisi per indicem aliquem solis sc. et siderum motus Gen. 1, 14 (unde sol Beli minoris symbolum et necessario plaga coeli septentrionalis a sole nunquam visitata ideoque

צִפּוֹן 'occulta' dicta Belitanae sedes), Belitanas aeternum luce vel tenebris sepultus maneret nisi emanatione et quasi exspiratione substantiae suae (nam id significat deus Arabum Hobal coll. ܗܒܠܐ Pesch. Sap. 7, 25 et הֶבֶל Esaj. 57, 13: Euseb. pr. ev. I, 10 p. 33[b] 'a quo πύλαι 'Ομολωΐαι Thebanorum dictae) nisi hac inquam se ipsum ut ita dicam indicasset et designavisset quam ob rem deo indici Belo minori Taautis vel Tityae nomen indebatur Varro l. lat. V, 10: sch. Apoll. Rh. I, 1125: sch. Aesch. Pers. 933: Eust. Dion. 787 i. e. תּוֹת vel תְּוָה (rad. תָּוָה ut vocis אוֹת est אָוָה: آيَة id quo quis noscitur Granger. a. Ar. 42, 6: similiter signum est चिह्न), nam וה semper ύας scribitur: נִינְוֵה Νινύας, יַהְוֶה Γαύας ὁ Ἄδωνις παρὰ Κυπρίοις Tzetz. Lyc. 831 ubi Ἰαύας scribendum esse Moversius vidit, sed male pius יַהְוֶה veteris testamenti agnoscere noluit. Quod attinet ad Varronianam vocis תּוֹת pronunciationem, similis productio accidit in פּוּט Gen. 10, 6 apud Coptas sub forma ⲫⲁⲓⲁⲧ recurrente Zoeg. cat. p. 67, 1: 124, 33: 129, 39: 130, 30 et cum ⲣⲙⲧⲗⲩⲃⲏ alternante ib. p. 347, 15. — Similem sensum ac תְּוָה habet etiam Ἰάω: decantatum centies oraculum Apollinis Clarii Macr. Sat. I, 18 quod genuinum esse omnino nihil est cur dubitemus, cf. Io. Lyd. mens. IV, 38: Tzetz Lyc. 831. Est vero Ἰάω forma imperfecti apocopata יְהוּ in nominibus propriis haud paucis superstes (cf. יְהוּא Qoh. 11, 3) designatque τὸν ὄντα. Quod quidam de Aegyptia Iaonis origine nugati sunt, id nunc ipsorum Aegyptiorum testimonio falsum esse evincitur, nam Ἰαύω in papyro Lugdunensi signo finitur quo nomina a populis peregrinis transsumpta ornari solent Reuvens ltr. à Letr. I, p. 59. — Coniecturae si locus detur Belum minorem etiam אֱלוּל i. e. Ἡλίσκον audivisse censuerim, nam mensis אֱלוּל respondet Aegyptio ⲑⲱⲟⲩⲧ et Persico مهر, unde non absonum videtur etiam Elulum pro deo habere qui numen ἀκατονόμαστον mundo patefaciat, quod datum Thouto et Mithrae munus fuisse scimus. (Num ⲑⲱⲟⲩⲧ referendum sit ad hieroglyphicum ⲑⲱⲑ

λόγος Champ. gr. ég. 158 [cf. Io. Lyd. mens. IV, 52: Et. mgn. p. 136, 48: Suid. I, 2: c. 526: Bhâg. P. I, 5. 38: Zohar Num. 421. 422] aut ad ⲦⲀⲦ Reuvens l. c. p. 67 [ut Kaustubha Indorum Bhâg. P. II, 2. 10: III, 8. 30. 15, 39. 41: Kalid. Raghuv. 6, 49: 10, 10: 17, 29 coll. Exod. 28, 30: Curt. IV, 7: Diod. XVII, 50 componenda foret], id ignorare me fateor.) אֱלִיל forma deminutiva alias per וֹן terminata Ewald h. gr. 167: interdum ל adscititia paene abundat ut in חַשְׁמַל Ez. I, 4 collato בָּצָר et تور Humb. a. Ar. 59, 1: sch. Har. p. 117 ad حسم (unde حسام gladius Granger. a. Ar. 5, 37) referendo. Accedit ad probandam hanc vocis אֱלִיל explicationem, quod docente Norrisio Elul primus anni mensis erat (alii per Octobrem inchoabant inde תִּשְׁרִי dictum a ثرى) δημιουργῷ proprie conveniens quum autumno mundum creatum esse uno ore clamet antiquitas. — Amoris et desiderii affectu inductus (Πόθος et Ἀπασῶν i. e. חֶפְצוֹן secundus Sidoniorum et Babyloniorum deus Damasc. pr. prc. 125) Belus minor mundum condidit, ut tria eius nomina testantur. Protei titulum coniectura assequor: Proteus cum Cadmo Thebas venisse fertur Phot. b. 186, p. 136[ab] ubi πύλαι Προιτίδες Aesch. spt. 377 cf. Strab. X, 3. 21 et quae urbs alio Beli minoris nomine כּוּן vocatur etiam בֵּרֹתַי audit I Par. 18, 8: II Sam. 8, 8. בָּרַת i. q. בָּרָא. — Ζεὺς Χρυσαορεὺς teste Strabone XIV Carum deus maximus idem qui Χρυσὼρ Sanchuniathonis Eus. pr. ev. I, 10 p. 35[c] ubi si Vulcanus esse dicitur tu Vulcanum Cabirorum patrem intellige. Idem etiam Ἄρσαλος a Solymensibus cultus Plut. def. orac. 21 (quem tamen ob societatem cui l. c. iungitur etiam pro Esmuno habere posses nisi Χρυσαορέως comparatio dignitasque ei adscripta alia suaderent): interpretor aut חָרָשׁ אוֹר aut חָרַשׁ אֵל. — Deinde כּוּן Moversius in tribus lapidibus Numidicis inveniri monstravit simul glossam Hesychianam Γιγνῶν, οἱ δὲ Γιγῶν Πάταικος, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι Ἡρακλέα in usus suos convertens: conveniunt praeterea Καύκωνες Bithyniae gens sch. Ap. Rh. II, 358: Strab. XII, 3. 5 a Cono nomen accipien-

tes ut Καυχαβηνοὶ Ptol. V, 19. 2 a ܩܘܟܒܐ Ephr. II, p. 532[e]: fortasse etiam Caucon Messeniorum antiquissimus deus Paus. IV, 1. 5: 27, 6 (reduplicationes creberrimae sunt ut in δένδρον collato द्रु et дерево) et Caunus Cariae urbs Polyb. XXX, 5 (I Par. 18, 8). December quo post brumam altius denuo ascendit sol a Cono Syris ܟܢܘܢ dictus, respondente Persico mense دی sive 𐬛𐬀𐬚𐬎𐬱𐬋 i. e. दात Burn. Y. p. 359: CLII et Aegyptiaco ⲭⲟⲓⲁϩⲕ i. e. dans vel instituens legem (ⲭⲱ et ϩⲕ i. e. חק Ios. c. Ap. I, 14 τὸ ὑκ καθ' ἱερὰν γλῶσσαν βασιλέα σημαίνει: Champ. gr. ég. 87; addo ϣⲱⲥ revera pastorem designare Zoeg. ct. p. 218, 19: 642, 17: 658, 15. (Ianuarius qui Canunum sequitur טֵבֵת vel ⲧⲱⲃⲉ dictus [à טוב: cf. זִמְרָת Ex. 15, 2] idem significat quod بهمن). Coni naturam bene exponunt quae Philostr. Apoll. V, 5 in Herculis templo Gaditano scripta retulit. De significatione nominis כִּיּוּן dubitare licet, nam nisi versiones eius Coptica et Persica de creatore et legum aeternarum latore cogitare suaderent (succurrit quod כיון et בְּרוֹתַי l. c. alternentur, adversatur forma Qal), collato کان Conum idem valere dicerem quod יְהִי. Hactenus Beli minoris nomina nondum eius symbolum solem pro deo cultum esse ostendunt, sequuntur duo quae quominus id usu venisse negemus prohibent: בַּעַל חַמָּן in quinque inscriptionibus Carthaginiensibus proximum a virgine coelesti locum tenet aliusque igitur esse nequit quam Belus minor. חַמָּן fervidus, si solarem voluissent חַמָּתָן audire debebat, ut taceam חַמָּה solem non designare nisi apud poetas. Notissimus deinde Hercules Tyrius Her. II, 44: Ios. arch. VIII, 5. 3 et Gaditanus Sil. III, 30 (ubi nulla in templo effigies, flammae tantum nunquam restinctae in ara; si Indi Krischnae cui color fulvus sacer Bhâg. P. I, 9. 30: 11, 28: II, 2. 9: III, 4. 7 lumina accensa offerebant, hac re [ib. I, 11. 4] significare volebant eum propria felicitate beatum nostrorum beneficiorum non egere): nominis formam magis genuinam esse Ἀρχαλεὺς Et. mgn. p. 219, 35 Moversius recte vidit, cuius de interpretatione quomodo dubitari queat vix

intelligo; أرقل festinavit, cito permeavit Qam. II, p. 1459: أرخل ivit, migravit ib. p. 1455: ركل II incitavit ad cursum Amrulq. moall. 54. Iam אַרְקֵל Ewald gr. h. 159[a] solem denotabit totum coelum permeantem cf. ψ 19, 6. 7. Superest Μάκηρις Pausaniae X, 17. 2 quem מַעֲקֵר in lapidibus nominari Moversius monstravit Gesen. m. Ph. p. 217. 325 cuiusque vestigia habes in Μακάρων νήσῳ i. e. arce Thebana Phot. lex. p. 242, 20: in phrasi βάλλ' εἰς Μακαρίαν Suid. I, 1. c. 942 quam Graeci euphemisticam esse volebant (cf. Phot. b. 279, p. 535[a]: Io. Lyd. mens. III, 45 et e. g. תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה P. Eliez. p. 35[b]: רָכַב אֶת־אִשָּׁה ib. p. 21[b] ut est apud seriores frequens huius verbi usus metaphoricus: רָכַב חֶדֶר Iud. Lev. p. 35, 8: רָכַב בְּגַב הַיָּם ib. p. 67, 4: ركب البحر Qalil. p. 9: ركب الهول Hamas. p. 384, 10: ركب الشر ib. p. 10, 30: ركب الكره ib. p. 48, 27: cf. أعروري ظهور المهالك ib. p. 42, 13): item a Maceride dicta Cercyra sive Μάκρις sch. Apoll. Rh. IV, 983. 992 cuius vicini Epirotae Syrorum colonia Io. Lyd. mag. III, 46. Significationem Maceridis supra iam attigimus: conferenda fabula quam de Iove a Typhone nervis privato narrat Nonnus Dionysiacorum libro primo: عقر interfecit Ham. p. 321, 14 vel arctissimis vinculis ligavit ib. p. 290, 27 sive ἐνευροκόπησε Gen. 49, 6. Nunc etiam Ἀργειφόντης intelligi poterit: Ἀργὸς i. q երկին 'coelum' (ut explicant Eurip. Phoen. 1123: Macr. Sat. I, 19: welkin Shaksp. lov. l. IV, 2 — rad. [illegible], cf. яркій) et Mercurius cui antiquo tempore sanguine humano litatum est Minuc. Fel. 30, 4 ipse est Maceris, sc. מַעְקוֹר pro מְעַקֵּר: quomodo Saturnus Coelum et Iupiter Saturnum tractaverit nec pusiones fugit.

4.

Beli minoris uxorem fingebant ὕλην Io. Lyd. mens. II, 10 vel Tauthe Damasc. pr. prc. 125 (תְּהוֹמָא Gen. 1, 2: animadverte allitterationem in nominibus coniugum Tityae et Tauthe occurrentem) sive Tanaitin (תַּנִּית inscr. Carth. III: codd. Strab. XI, 14. 16 exten-

sionem significat: Spinozae discipulos Poenos vocares ut qui Herculem philosophum Plut. qu. Rom. 59: Clem. Al. str. I, 15. 73: Suid. I, 2. c. 875 et extensam materiem summorum numinum loco coluerint), cuius numen proprie virginale August. civ. d. II, 4. 26. Hac per dimidium fissa Belus coelum terramque condidit Euseb. chr. Arm. I, p. 24: qua ex fabula tria huius deae nomina explicantur, nam scissionem denotat Ὀμορῶκα sive אַמְרוּקָה (مرق et מָרַק Iud. 6, 19: Es. 65, 4 i. q. פָּרַק), Δερκετὼ vel Atargatis sive Athara i. e. תַּרְעָתָא Abod. zar. p. 11[b]: Assem. b. or. I, p. 327 (in targumis i. q. פְּרַץ: Ain et Qof alternantur in אַרְעָא ac vel in ipso תַּרְעָא trg. Prov. 7, 6 ed. Ven.), עַשְׁתֹּרֶת (شتر dissecuit Ham. p. 67, 12: similis literae Ain additio usu venit in צִפּוֹר = عصفور, explicatio nostra firmatur ea re quod עַשְׁתְּרוֹת צֹאן Deut. 7, 13 eadem ratione adhibetur qua פֶּטֶר Ex. 13, 12: Gesen. m. Ph. p. 327 ad significandum id quod uterum rumpit i. e. sobolem; nam si Deut. l. c. exponunt Veneres, id ineptum, quum Astarte illo tempore fuerit castissima et Rhea potius quam Venus). Antiquissimis iam diebus lunam Astartes symbolum fuisse videmus e nomine עַשְׁתְּרוֹת קַרְנַיִם Gen. 14, 5 et ex Io. Lyd. II, 6: III, 6 cui luna ὕλης ἔφορος et Luc. d. Syr. 4: Ἀστάρτην ἐγὼ δοκέω Σεληναίην ἔμμεναι. Audi etiam eundem 31: τὴν μὲν Ἥρην λέοντες φορέουσι, ὁ δὲ Ζεὺς ταύροισιν ἐφέζεται.

5.

Praeter Tanaitin alia etiam dea Belo minori uxor additur (Nonn. dion. III, 109: Achill. Tat. II, 14) quam aut a sapientia qua Belus mundum creavit aut a caritate qua deus O. M. summis illam in deliciis habens eam amplectitur aut a lege suprema cuius quasi pro persona inducta est nomen accepisse invenimus. Sapientiae nomina: הַרְמוֹנָה Amos 4, 3 ubi verba וְהִשְׁלַכְתֶּנָה הַהַרְמוֹנָה mulieres Samaritanas praenunciant vel Palladium ultimam salutis spem secum asportatum ne fugam moretur abiecturas esse (הַרְמוֹנָה sapientia coll.

هرمان: Graecis Harmonia Cadmi uxor): Ὄγκα ἡ Ἀθηνᾶ κατὰ Φοίνικας Steph. Byz. p. 214, 26, unde Thebis πύλαι Ὀγκαῖαι Aesch. spt. 485. 500; scribe חוֹנְכָה ἡ ἐξετάζουσα (חֵךְ Iob 12, 11), nam referente Phot. lex p. 314, 26 ὀγκία τὸν σταθμὸν Σώφρων καὶ Ἐπίχαρμος et probabile nomen deae et librae unam eandemque originem habere praesertim quum libra sit πολυθρύλητος in Iudaeorum religione seriore Zoh. s. diçën. Gen. 75: Idr. z. 562. (حنكة experientia, sapientia). Accedit quod Enochum cuius nomen ab eadem radice חֲנוֹךְ dicitur Metatronem et Mercurium fuisse legamus H. Q. VI, p. 109 (mirum quod nemo ادريس ad deum Indicum coeli इन्द्र retulerit qui plane ut Nëbo Chaldaeorum sapiens perfectissimus existimabatur Bhâg. P. II, 3. 2) deinde v. Zoh. Deut. 391: s. diçën. Gen. 87: Ex. 289 coll. Gen. 304. Simili ratione qua Enochum Metatronem Cainum mortem esse dicebant Raschi sch. Gen. 4, 23 et inter Christianos Melchisedechum pro ipso dei filio vendebant Zoeg. cat. p. 315 vel Paulum pro spiritu sancto ib. p. 598: cf. Qor. 61, 6: Io. 16, 7. De πέπλοις Minervinis Athen. XII, 58: I. Poll. VII, 50 disces quaedam ex Zohare s. diçën. Gen. 75: Idr. r. Num. 243. 255: Nonn. XLI, 294. Tertium nomen Σίγα Paus. IX, 12. 2 ubi vulgo hanc librorum lectionem mutari iam Seldenus d. Syr. II, 4 aegre tulerat. Σίγα est סִיעָה, ut Sigata Mauritaniae urbs in numis scribitur סיעת Gesen. m. Ph. p. 325. Convenit Suidae Σῶκος ὁ Ἑρμῆς i. e. סִיעַ, qui et Σάος i. e. סָע sch. Ap. Rh. I, 917. Verbum סִיעַ primitus comitari, unde شيعة asseclae: deinde dexterum adstare, συνεργεῖν τινι Pesch. Iac. 2, 22. Tu coll. Prov. 8, 30: Sap. 8, 5 סִיעָה sapientiam coelestem interpretator, qua adiutus deus mundum fabrefecit. Quam Beli delicias et amores fuisse videmus e nominibus Νεμανοῦς et Σάωσις Plut. Is. Os. 15 quorum illud נַעֲמָן ʻamoenitasʼ Es. 17, 10 (נַעֲמִירְתָא ulula, quae avis Minervae sacra), hoc שְׁעַשְׁעַ (formae עֲרִיעֵר) i. e. שַׁעֲשֻׁעַ Prov. 8, 30: cf. مشعشع Humb. a. Ar. 31, 35. Facit fortasse aliquid ad hos titulos illustrandos quod creatio mundi lusus dei cre-

dita sit Meîr Cantar. aqdam. 5-7: Içvarakr. sânkhyak. 59: Bhâg. P. I, 9. 32: II, 4. 12: III, 5. 22: Manu I, 80: Lassaulx mort. dom. p. 36. Tertio loco sapientia illa ipsius legis vocabulo designatur Δωτὼ Paus. II, 1. 8: لِدة vel דָּה fluens a [illegible] vel داة. Atque inde quod haec vox in deae nomen apud Semitas abiit patet eam iam antiquissimis temporibus ex Iaphetitarum linguis ad eos transmigrasse ut iam Moses usurpare eam potuerit. — Et Oncam et Saosin Aegyptii suae religioni adcommodatam ad se transsumpserunt: siquidem Anuke ipsa est Onca Wilkins. mann. cust. II, p. 283 et Sais Aegyptiacum Minervae nomen Paus. IX, 12. 2. Atque ex loco quem Onca in theologia Semitica obtinet explicatur Minervae cognomen τριτογένεια: nam post Belum minorem et Astarten Onca tertia Belitanae soboles. Quin ipsum Athenae sive Itoniae nomen Semiticum, sicut enim Belitanas et Belus minor in Mercurium mutati sunt, ita Tanaitis in Athenam.

6.

Adonis (notior quam ut h. l. verba de eo facere opus habeam, ab Argivis etiam deploratus Paus. II, 20. 6) vim solis genitricem designat sive illam quae quovis die denuo illucescit sive eam quae annuo cursu quum veris aurae spirant redit torpentem hieme naturam ad novum vigorem resuscitans. Nomina eius plerumque a splendore desumpta: Μαριανδυνὸς sch. Ap. Rh. I, 1125: II, 140 est מָרִי אֲבְהוֹן i. e. κύριος ἁβρὸς. Qui aequinoctium veris continet mensis אֲדָר respondet Aegyptiaco ⲫⲁⲙⲉⲛⲱⲑ (i. e. Memnoni Letronne stat. voc. de M. p. 161): אֲדָר splendor. Aeriae mentionem facit Tac. h. II, 3 qui est אִיָּר Maius, proprie lucidus ab אור emollita reduplicatione pro אִיָּר dictus. Ζαυάνας θεός τις ἐν Σιδῶνι Hesych. s. v. cohaeret cum Maii nomine Chaldaico זִיו 'splendor'. A deo viola أسف dicta, submissionis et humilitatis signum H. Q. I, p. 231: Sadi II, p. 489ᵇ 3 plane ut myrtus Zach. 1, 8 itidem Adonidi sacra (cf.

Hermi. ad Plat. Phaedr. p. 102: Paus. VI, 24. 7: Artemid. II, 10. 25). Numus Cilicius praebet nomen proprium עֶבֶד זֹהַר, ut Zohar deus quidam fuerit necesse sit, quem tu Adonidem crede. Idem Iaphetitice versus Perseus vocabatur, quem Tarsi diligenter colebant Dio Chrys. or. 33. 34. Radix [illegible] splendere, cognatum fortasse [illegible] i. e. वर्चस् Burn. Y. p. 436: litera Z post caninam in S abiit, similiter תֶּרֶז a Graecis Τάρσος pronunciatur. Persarum nomen ad Perseum referre cum Agatharchide Phot. b. 250, p. 442ᵃ permissum non est, quum Indi illos aut पह्लव Man. X, 44 aut पारसीक Kalid. Raghuv. 4, 60 vocent. Sed cognata Diana Perasia Strab. XII, 2. 7: item Περσεφόνη sive Περσέφαττα quae Varsutina Tertull. apol. 2, 8 apud Mauros Medorum coloniam Sal. Iug. 18 (Salustii testimonium eo probatur quod Medi etiamnum Armenice Մարք dicuntur, item linguâ Mauricâ, qua Spart. Ael. Ver. 2 elephantem Caesarem dici scribit [Serv. Aen. I, 290: Io. Lyd. mens. IV, 63 male Punicum hoc volunt]: convenit कासर 'who frequents water, buffalo' cf. [illegible] elephas; cur ita elephas Mauris audiverit v. apud Plin. VIII, 1: Maurica vox mihi etiam צִנָּה lyra Gesen. m. Ph. p. 159 sc. چنك rad. चन्): trium nominum eadem est ratio: pars prior est [illegible], altera per verba συνώνυμα [illegible] Burn. Y. p. 274: 283: 443 खद् sive हन् formatur ut Proserpina sit dea splendorem vel vitae vel solis enecans. Antequam de Attide agam pauca de rebus Lydicis praemittenda erunt. Duae gentes Lydiam tenebant Strab. XII, 8. 3 haec Semitica Gen. 10, 22 altera quam Maeonicam dictam fuisse puto Iaphetitica. Quae distinctio vocabulis Lydicis apud veteres superstitibus abunde comprobatur quorum non nulla heic seligam et primum quidem Iaphetitica. Κανδαύλης canum interfector Tzetz. chil. VI, 482: श्वान् canis, हन् interficere ut N suffixum न praecedens per U compensata sit (similiter Μοῦσαν ad मन् refero). Καύηξ λάρος Tzetz. Lyc. 424: quod convenire posset कवाक Wilso non praebet. Λάβρυς πέλεκυς Plut. qu. Gr. 45: تبر Mohl frg. p. 33, 18 i. q. տապար et

monopъ. Μῶλαξ οἶνος Hesych. s. v. मधुल. Παραμήνη θεῶν μοῖρα ib. परिमाण. Σάρδις ἐνιαυτὸς Io. Lyd. mens. III, 14 शरद् vel [illegible] Burn. Y. p. 37 (congruit Նաւասարդ Mos. Chor. II, 66: III, 67 et σάρος G. Sync. I, p. 30. 58). Πάκτωλος χρυσοῤῥόας Plut. fluv. 7, 1: sch. Ap. Rh. IV, 1300 vedice पेशा aurum ([illegible] splendere Burn. Y. p. 410: add. cxvi; alius χρυσοῤῥόας in Aegypto G. Sync. I, p. 83 ⲡⲓⲉⲣⲟ ⲉⲧⲟⲩⲙⲟⲩⲧⲉ ⲉⲣⲟϥ ϫⲉ ⲡⲁⲧⲟⲛ ⲛⲛⲟⲩⲃ Zoeg. cat. p. 336, 31; tales nominum geographicorum versiones haud rarae, sic ⲛⲧⲟⲟⲩ ⲙⲡϩⲟⲥⲙ Zoeg. cat. p. 346, 34 cf. 629, 2 sunt montes nitriaci). Excipiant haec vocabula quaedam Semitica. Ἄτταλος παῦσις Tzetz. chil. V, 791 عطلة. Καρύκη edule quoddam Athen. XII, 12 חֲרִיכָה Prov. 12, 27 vel حروقة et ne quis dicat ח literae κ respondere non posse Ciliciam in numis חלך scribi meminerit Gesen. m. Ph. p. 279 (II Reg. 17, 6 ?). Κοαλδεῖν βασιλεὺς Hesych. s. v. قيل rex Hamas. p. 166, 1 et קַוָּל דִּין potest esse is qui ius dicit. Λαίλας τύραννος ib. in memoriam revocat constantem regum Aethiopicorum titulum לְעִיל (i. e. לְעֵיל). Μαγάδις lyra ἀντιφθογγικῶς pulsanda Athen. XIV, 35: Strab. X, 3. 17 anne מְעָד 'repetitio, reduplicatio'? Pisa singularis portus Serv. Aen. X, 179: asyli notionem praebent فاس et فاز. Τάργανον ὄξος Λυδοὶ ἢ τὸ ταράττον ἢ τὸ ἀπὸ στεμφύλων πόμα καὶ πόα ἢ καὶ σκορπιοῦρος Hesych. s. v.: scribe תַּרְגָּן, nam ارتجن confusum turbatumque fuit negotium: מַרְגָּן Scorpius trg. I Reg. 12, 11: ܥܩܪܒܐ Ephr. I, p. 471[f]. Τεγοῦν λῃστὴς ib.: תַּעְלִין, nam تغين perseveravit in rebellione, fortis fuit in bello. Quibus Attidis nomen accensendum esse inde patet quod in nominibus propriis Σαδυάττης, Μυάττης, Ἀλυάττης manifesto deum Attidem includentibus numinis titulus in compositione locum posteriorem tenet, quum si voces illae Iaphetiticae essent e vocabulorum componendorum legibus priorem occupare deberet. Attes teste Arnobio V, 6 scitulus i. e. formosus, delicatulus v. Gronov. Plaut. Bacch. II, 3. 31: apud Iulianum autem i. q. Γάλλος i. e. spado

Suid. I, 1. c. 1068 (?גַּלִּי ab Aeth. ገለጸ amputavit, exscîdit). Iam quum ex Her. IV, 45 et l. l. §. 1 cc. eluceat Κότυν vel Κόττον et Ἄττιν unum eundemque esse, omnino vocabulum per litteram ח incepisse putandum erit ut quae et spiritu leni et litera ϰ reddi poterat. Hinc חוּמָה vel חַטִּי scribo coll. حظا: حظية fortunata, bene habita, pellex: حظى Ham. p. 46, 17 equus gracili pede procedens (خطوة gressus lenis umbrae Humb. a. Ar. 43, 11: Ham. p. 57, 9) Si castratum desideras en tibi finitimum خصى Ar. et Aeth. Hincne Masicytus mons Lyciae Ptol. V, 3. 1 מַשָּׂא חוּמָה? Σαδυάττης שְׁדִּי־חַטִּי 'potens per Attidem': Μυάττης טוֹחַטִּי 'progenies Attidis' dictus ut מִיכְּמוּשׁ in titulo Erycino: Ἀλυάττης עֲלִי חַטִּי 'elevatus per Attidem'. Admodum Semiticum sonat nomen Thracicum Μιλτοκύθης ex Demosthene notum coll. מְלַטְיָה Neh. 3, 7: sed Thracum vocabula servata sunt Indogermanicae stirpis. Vox bassara Thraciae vix peculiaris, βασσάρα inquit I. Poll. VII, 59 Λυδῶν χιτών τις Διονυσιακὸς ποδήρης: cf. schol. Hor. od. I, 18. 11 et Lobeck Agl. p. 293: vestem e pellibus vulpinis factam intellige, nam βασσάρα ἡ ἀλώπηξ κατὰ Ἡρόδοτον ὑπὸ Κυρηναίων Et. mgn. p. 191, 1: Her. IV, 192 (ⲃⲁϣⲟⲣ igitur e Cyrenaica in Aegyptum pervenit): conferendum goth. fauhô et पक्ष 'crinis'. Βρία urbs Steph. Byz. p. 197, 35: բուրգն aut पुरी? osset. ბჲ arx. Si γάνος Thracice οἶνον significasse ex Suid. I, 1 c. 1071 iure meo elicerem, conferendum foret գինի. Μειράκιον ὃ ἐκ Θράκης ἐκτήσατο ὧ Ζάμολξις (leg. Ζάλμολξις) ἦν ὄνομα ἐπεὶ γεννηθέντι αὐτῷ δορὰ ἄρκτου ἐπεβλήθη· τὴν γὰρ δορὰν Θρᾷκες σαλμὸν καλοῦσιν Porphyr. v. Pyth. 14: ऋक्ष ursus (ᲓᲘᲑ) et चर्म corium (چرم). Ζειλὰ οἶνος Phot. lx. p. 51, 22: हाला vel हीलुक. Ζειρὰ εἴτε περίβλημα εἴτε ζῶμα I. Poll. VII, 60: हार. Κημὸς ὄσπριόν τι Phot. lx. p. 161, 17: कामिन् 'a climbing plant', anne faba? coll. ܩܡܚܐ. Πιτύη θησαυρὸς sch. Ap. Rh. I, 933: चिति. Σανάπαι οἱ μέθυσοι sch. Ap. Rh. II, 946: सुराप vel quod usu non probatum सनाप. Σαράπαραι κεφαλοτόμοι Strab. XI, 14. 14:

शिरस् caput et بريدن scindere sive پیراستن Mohl frg. p. 32, 25. Σκαλμὸς μάχαιρα Phot. lex. p. 515, 19 et σκάρκη ἀργύριον ib. p. 516, 14 certo non expedio. — Necessitudo Adonidis et Beli minoris significatur nominibus הֲדַד רִמּוֹן II Reg. 5, 18: Zach. 12, 11 (amor vel amasius summi dei: اد i. q. ود Ham. p. 165, 18 [sicuti اكنة i. q. وكنة Zuz. Amrulq. moall. 50] coll. ادى Ham. p. 387, 17 et דוֹד: Macr. Sat. I, 23: Euseb. pr. ev. I, 10 p. 38ᶜ et רָמִם i. q. רוּם Ψ. 118, 16) et Μέμνων qui mihi Μημρούμος Sanchuniathonis Eus. pr. ev. I, 10 p. 34ᵈ (מֵי מְרוֹם coelesti prosapia oriundus: Μέμνων Aegyptiace ni fallor ⲙⲉⲓ ⲁⲙⲟⲩⲛ dilectus ab Ammone). — Damnamenei nomen quod uni e Curetibus saepe tribuitur unum omnium difficillimum quum quisque id immensas mutationes a Graecis etymologiam Graecam ei quaerentibus passum concedat. Equidem Damnameneum cum Idmone compono Asteriae filio, Mariandyni ab apro interfecto sch. Ap. Rh. I, 139: item cum Endymione Asterodiae marito Paus. V, 1. 4 de quo multa satis curiosa refert sch. Ap. Rh. IV, 57. Quibus praemissis nomina illa per נִדְמֶה vel נִדַּם 'excisus, periens' reddo: ab eadem radice sanguis דָּם dictus quod est pro דָּמָה i. e. דָּמוּת Qimch. Ez. 19, 10 sicut יָד pro יָדָה (manus Hebraeis יַד a projiciendo, Indis हस्त a prehendendo dicta). דָּמָה primo loco (cf. הבל et هوى ubi item a spirationis notione ad excidium pervenitur) 'spiravit' i. q. ध्मा, unde धमनि 'vena'. Habeo enim persuasissimum etiam in linguis Semiticis radices bilitteras esse, ex quibus verba trilittera eodem modo orta sint quo ex thematis trilitteris formae vel coniugationes verbi quae vulgo dicuntur: has enim quasi quadrilitterationes stirpium trilitterarum esse iure meo mihi videor asserere. Arabes sanguinem vocant دم vel شعاع Ham. p. 85, 21 vel مهجة ib. 328, 15 vel علق ib. 268, 1 vel نجيع ib. 349, 25. Iis نفس i. q. دم ib. 52, 8: 315, 23 et مهجة tam sanguis quam mens Humb. a. Ar. 8, 2: p. 151. De sanguine promanante adhibent verba تطلع Granger. a. Ar. 2, 33: قطر Ham. p. 85, 26: 93, 11: 200, 4: طل ib. 52, 1. Color sanguinis eis ru-

ber ceu lignum bresillum aut crocus ib. 88, 10: 166, 8: 215, 16 vel rubor fulvedinem imitatus ib. 283, 12: 493, 9 ubi Tebriz. vehementiam et pulchritudinem colore rubro designari ait. De vindicta sanguinis adhibent phrases تكايل بالدم Ham. 104, 16 et أورق ib. 160, 13: 459, 4. Sanguinem de quo nondum vindicta sumpta rore conspergi et a promanando cessare negant ib. 382, 19: 434, 16. 20. Praeterea nota: عقل دم pecuniam pro caede sanguine non vindicanda accepit ib. 106, 23: ارتمل بالدم sanguine inquinatus est ib. 107, 22: اقاد دم insidiatus est vitae ib. 160, 3: تندى الاسرة دما madent sanguine lineae quae in vola manu ib. 166, 3: مراق دم fons limpidus sanguinis ib. 174, 11. Qui vulnerat aliquem dicitur situlam e puteo sanguine redundantem reportare ib. 268, 1: sanguis operculum mortui ib. 282, 26 (cf. Es. 14, 11): equi in sanguine natant ib. 359, 17: de manu fortium pluit sanguis ib. 425, 5: خضب et اختضب tinxit sanguine ib. 213, 2: Grang. a. Ar. 4, 21. — Damnameneo respondet Δρύος Solymensium Plut. def. or. 21: דְּרוּיִ circumventus a venatore sc. Molocho sive Tosibi. Antequam Adonidis nomina e linguis Iaphetiticis petita explicare incipiam, annotationes quasdam de rebus Babylonicis cum lectore communicare necesse est. Circa Pasitigridis ripas antiquis temporibus Kesedi Nachoridae Gen. 22, 22 progenies sedes posuerat iam Balaami diebus astrorum fatorumque cognitione clara neque ab artibus aliena Ios. 7, 21: cf. Plin. VIII, 74. Quorum in terram nescio quo tempore successerunt populi Iaphetitici (certe vigente adhuc Assyrorum imperio prorex Babyloniorum Es. 39, 1: Eus. chr. Arm. I, p. 42 nomen Iaphetiticum fert) imprimis ut videtur Halybes (i. e. Halyis accolae सलिलवसत्: nam Halys nihil nisi aqua) Hom. Il. II, 857 vel Chalybes sive Chaldaei Strab. XII, 3. 18. 19. 28, quos e provincia Sisacania lacum Lychniten undequaque cingente venisse et una cum Cyaxare Medo regno Assyriaco finem imposuisse credo. Cuius opinionis duo habeo argumenta, quod et Iudaeos in exilium abduci in ipsam Sisacaniam regionesque adiacentes videam (II Reg.

17, 24 מִירוּת mihi praetermisso كوثى Mesopotamiae oppido Içtakhr. p. 49, 11 Cotacene vel Կոտայք inter Araxen et montes Moschicos sita aut Κυταΐα πόλις Κολχικῆς sch. Ap. Rh. II, 399: cf. St. Martin mém. s. l'Arm. I, p. 267) et Sisacaniae nomen Mor. Chor. I, 12. II, 8 (anne Սիսակ i. q. ابرهه lib. Adami III p. 76?) ad ipsam Babyloniam a Chaldaeis translatum inveniam (שֵׁשַׁךְ Ier. 25, 26: 51, 14). Babylonii Sisacanii Diod. II, 30 quod olim Iaphetitae plerique omnes fecisse videntur (nitor Rigvedae vocabulo पञ्चचर्षणिः spec. Ros. p. 16 ubi numerus quinarius praefixus iam Rosenio ad vetustam aliquam populi in quinque partes distributionem respicere videbatur, quod vehementer probo [nihil enim agit Bohlenius ad Bhartrih. I, 64] causam rei in antiqua quinque planetarum veneratione invenisse visus: eodem fluxerunt quinque elementa Bhâg. P. I, 15. 41: Bhartr. III, 96: Man. I, 75. 92 et opinio corpus nostrum ex quinque elementis conflatum esse Bhâg. P. I, 6. 29: 13, 43) Sisacanii inquam quinque planetas venerabantur (Bhartr. II, 27: Cic. n. d. I, 13: G. Sync. p. 53: l. Adami III, p. 82 licet ib. p. 196 et Ephr. II, p. 458ᵇ de septem planetis sermo sit). Iupiter Venusque cum Saturno et Marte aeternum discordabant, medius erat Mercurius: secundum Varaha Mihira (v. Wishii διατριβὴν transact. lit. soc. Madr. 1827) Mars ignem, Saturnus ventum, Mercurius terram, Iupiter aetherem, Venus aquam gubernabat. Quibuscum convenit fere quod Pluto aeris rex dicatur Plut. def. or. 23: sch. Ap. Rh. I, 1114: Bhâg. P. III, 6. 29: Ephes. 6, 12 itemque quod Saturnum etiam Astyagen vel Աժդահակ Mos. Chor. I, 29 (i. e. [illegible] — ὄφις δάκνων vel ὀλέθριος اژدها Sadi p. 214ᵇ 15) et Arabice زحل (coll. Deut. 32, 24: Mich. 7, 17) audivisse inveniamus: serpens vero vento pascatur Bhartr. III, 98 (aliter Gen. 2, 14 ubi cf. خجل انور دهان 'pudibundus' Hâfiz cod. Berol. 119, p. 9ᵃ) et Philoni I, p. 38. 79. 101. 317 quod ad Saturni Babylonici indolem egregie quadrat, voluptatis symbolum sit. Neque Venerem aquae dominam fuisse dubito, nam Salambo ut apud

Babylonios vocabatur Hesych. s. v. explicante iam E. Raskio τὴν ἐξ ὕδατος φυϑεῖσαν significat, vocabulo अनाहूर etiamnum in lexicis obvio: cf. Hyg. 197: Io. Lyd. ost. 24. Eadem Anaitis dicebatur i. e. अनासित non nigra (ناستا H. Q. I, p. 11) vel Ahitii daemonis Vend. S. lith p. 369, 11 i. e. Saturni inimica. Verum Mercurium pro certo habeo ad Euphratis ripas non terram sed coelum designasse ideoque Iovem illic terrae dominum fuisse, quia נְבוֹ Es. 46, 1 nihil est aliud quam zendica forma vocis नभस् (palice νεφέλη Spieg. an. Pal. p. 26, 18): quod regnum Mercurio mediatori illi solitarium inter partes dimicantes locum tenenti apprime convenit (de Idriso iam supra videramus). Atque hoc loco de Haruto et Maruto agere oportet angelis qui a deo in terram missi quum Venus pulcherrimae mulieris forma assumpta ad eos descendisset eius concupiscentia exarserunt. Illa inviolata unde venerat evolante angeli in fovea quadam Babylonica pedibus suspensi poenam delicti luunt omnesque quibus volupe artem magicam edocent, unde سحر بابل Sadi II, p. 213[a] 8: 229[b] 3: 244[a] 10: 258[a] 16: et horum ob timorem ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους I Cor. 11, 10. Adi de hac fabula [Genes. 6, 1] Qor. 2, 96: Hâfiz l. c. p. 13[b]: 5[b]: 37[b]: 72[b]: 84[a]: 93[a]: 96[a]: 113[a] quam ex antiqua Babyloniorum mythologia in Muhammedanorum libros transiisse quam persuasissimum habeo vel ea re ductus quod angeli illi in Babylonia supplicium sufferre dicuntur. Nec abfuisse olim Iovem Veneris si Diodoro fides apud Babylonios socium ex Suidae loco efficere mihi videbar ab Hammero in Hafizio suo I, p. 26 allato sed a me frustra quaesito. Rectum odorari me fecerunt doctissimi A. Lobeckii literae ab Hammero ea indigitari me monentis quae de Cercopibus tradunt veteres: v. Aglaoph. III, 6. 1. Atque Harut et Marut quod ipsis nominibus clarum sunt Persarum Chordad et Amerdad, quae zendice (Bopp v. gr. 207**) universitatem et immortalitatem designant. Quos Saturno et Marti Diodori respondere nominibus illorum Nerëgal et Kevan II Reg. 17,

30 cf. Ier. 39, 3 probatur, quorum illud निरकाल (coll. Spieg. an. Pal. p. 72, 28: 73*) rescribendum nihil aliud significat quam immortalem sive Marutum, hoc केवल pronunciandum universum totumque designat i. e. Harutum. Ita duos Amschaspandos religionis Zoroastrianae Babyloniis vindicavimus. Sed accuratius rem aggredi possumus. Iulianus apud Cyrillum p. 176[b] Chaldaeis Annum et Belum eundem esse auctor est, quem Annum invenimus in Oannis et Annedotorum nominibus G. Sync. p. 69: Phot. b. 279, p. 535[a]. Est vero Annus proprie me iudice Anmus ut Μόνιμος Iuliani Eudemo Μωυμῖν. Iam Anmus est अनिमिष 'non connivens, deus, piscis' Wils. p. 30[a] (quae Burn. Y. p. 172 scripsit probe nosco). Annedotus अनिमिषदत्त 'ab Anno creatus', Oannes (in explicandi auxilium vocato Omano Strab. XI, 8. 4 cuius sensus certus sc. [illegible] [illegible] vel بهمن) erit [illegible] [illegible] 'bonus deus' i. e. Behmen Amschaspandus primus. Ceteros Annedotos quorum ab Abydeno servata nomina non interpretor quum nimis ad Graecorum gustum voces mutatae videantur. Euedocum et Odaconem eundem esse censuerim et Anementum respondere Amerdado Pehlevice Amanedad vocato mém. de l'acad. XXXVII, p. 402. (Caeterum Amschaspandi etiam apud Ezechielem obvii capite nono, ubi Iahveh a Babyloniis exitium Hierosolymis imminere annuncians ita rem agit ut urbem gloriae suae mox recessurae sedem diis Babylonicis tradat.) Haec praemittenda videbantur ut viam ad Lydicam religionem munitiorem haberemus. Ubi Herculem Sandonem cognovit Io. Lyd. mag. III, 64 Omphales amantem: Agath. II, 24 Herculem Sanden vocatum esse auctor et Amm. Marc. XIV, 7 Tarsum quam Adonidem coluisse iam videramus a Sandano viro opulento et nobili ex Aechio profecto conditam scribit. Qui Euechius (quod nec Moversium fugit) forma quasi pracritica Euexii Syncelliani Indice अवक्षय 'vastatio' coll. Աւերայ. De Sandano certa videre nunquam potuissemus nisi mensis Cappadocum Σόνδαρα opem tulisset: menses Cap-

padocum omnes Persicis ad amussim respondent et Sondara quidem ei qui 𐬯𐬞𐬆𐬧𐬙𐬀 𐬁𐬭𐬨𐬀𐬌𐬙𐬌 nominatur Burn. Y. p. 330. Litera P in vocibus Sandan et Sondara eodem modo resecta quo سگ ex σπάκα Her. I, 110 i. e. собака ortum est, mansit in nomine Februarii שְׁבָט ex 𐬯𐬞𐬆𐬧𐬙𐬀 formato. Çpenta ârmaiti ex geniis religionis Zoroastrianae supremis est locumque Mylittae tenet, Bundeh. 25 vocatur foecundatrix terrae quae eius curae tradita Iescht S. 18: 25. Burnoufius interpretatur la sainte intelligence soumise. Iam Hercules i. e. Adonis muliebri veste indutus qua re significatur Adonidis ad uxorem reditus et naturae generaticis resuscitatio (Deut. 22, 5: More nĕbuk. III, 27 [Maimonidem laudat Thom. Aquin. s. th. I, 13. 2]: Serv. Aen. II, 632: Macr. Sat. VII, 8: Plut. qu. Gr. 50: Io. Lyd. mens. IV, 46) ipsius Mylittae nomen accepit. Omphale cui Hercules colum baiulans serviisse fertur et ipsa Sapandomada est sc. Ἐνεύβουλος vel Ἐνάβευλος Abydeni G. Sync. p. 69 i. e. अनिः फल Wils. p. 463[b] 'fructibus non carens, fecunda' formata voce ut Anâsita. Antiquissimum Sandonis apud populos occidentales vestigium est Homericum illud Od. XX, 302 μείδησε Σαρδόνιον: de risu Sardonio satis multa collegit Phot. lx. p. 500, 24. Quidam φράσιν ab apiastro Sardiniae ducebant quod qui comederent ridere cogebantur Paus. X, 17. 13: Plin. XX, 45: Io. Lyd. mens. IV, 24 — sed planta illa potius a deo Sandano dicta cui sacra erat quia moerorem ob eius mortem praematuram exprimere videretur Artemid. I, 77: Plin. XX, 11 (apium comedebant mulieres ut filios pulchros parerent Ier. Kĕtub. p. 61[a] neque deerat in κήποις Ἀδώνιδος Suid. I, 1 c. 108: Plat. Phaedr. p. 276[b]: Iul. p. 329[d] ubi etiam lactuca a Iudaeis serioribus Pascha celebrantibus adhibita et חַסָּא vel חֲזֵירִין non sine causis mythologicis dicta, item triticum § 1 et marathrum serpentum medela Io. Lyd. mag. I, 42 quod cum Iolai fabula cohaerere videatur). Clitarchus Carthaginiensis Sardonium risum pueris Poenorum adscribit qui Saturno immolati quum igne corriperentur ridere dicebantur quia sa-

crificium irritum futurum erat si flebilis hostia immolata fuisset Minuc. Fel. 30, 4. Equidem Σαρδόνιον γέλωτα ad Herculem Sandanum refero semper illum ridentem et gaudii plenum. Ab eodem et βάμμα Σαρδιανικὸν Suid. I, 1 c. 934 et lapis Sardius vel carbunculus nomen accepit, nam purpura vel sandaraca Sandanus vestiebatur. Ex eadem fabula quae Herculem Omphales servum vult explicatur Romanorum illud 'Sardii venales' Plut. qu. Rom. 53. Sardanapalum esse ipsum Sandanen O. Muellerum non fugerat, idem in Sardinia ab eo nuncupata Σαρδοπάτωρ audiebat forma vocis ad Çpenta ârmaiti magis accedente. Insula Sardiniae proxime adiacens Corsica vel Κύρνος nos ad alium Adonidis nomen Iapheticum defert. Etym. mgn. p. 515, 16 κίρρις εἶδος ἱέρακος· ὁμοίως δὲ λέγεται παρὰ Κυπρίοις κίρρις ὁ Ἄδωνις, cuius glossae pars prior lucem accipit comparata voce कुरर aquila ossifraga. Adonidem Κίρρις dictum bene Moversius apud Ampel. l. mem. 8 invenit ubi palatium regis Cyri in Cypro videndum describitur. Nomen addito nominativi signo Qurhusch scriptum in monumentis Persepolitanis Cyrum Iudaeorum liberatorem designat. Cyrus igitur (ut Memnon quem et ipsum cum Susis connectebant Ael. n. a. V, 1) proprie Adonis: quei etiam Ctesias Plut. Artax. 1 Cyrum Cambysis patrem a vetere quodam Cyro nomen traxisse scribere potuisset nisi cognovissent Persae Cyrum longe lateque celebratum? Fortasse dea Cilicum Cyranne Phot. lex. p. 191, 25 uxor nostri. Cyris ni fallor i. q. אֲדֹנִי: [illegible] κοίρανος vel τύραννος (similiter כּוּשׁ Gen. 10, 6 apud Coptas ⲉⲑⲁⲩϣ Zoeg. cat. p. 113, 11 unde Graecorum Αἰθίοπες, praemissa eadem syllaba quae etiam in Αἴγυπτος occurrit: ⲕⲉϥⲧ Zoeg. cat. p. 41, 31: 42, 14: 113, 24 — ita Aethiopice [et origini, pronomini primae personae accommodatius] גִּבֹּרִם quod Semitis aliis גִּבֹּרְתִּי). Apud Aegyptios idem deus Horus, quumque ϩⲟⲟⲩ 'dies' in monumentis HR scribatur Rosell. m. st. II, p. 347. 411: Champ. gr. ég. 81 Horum fortasse non male pro die oriente habeo. Apud Indos responderit कुरु cum कुरर nexus:

Horus repraesentatur imagine accipitris Rosell. m. st. I, p. 241 serius ϩⲁϣⲓⲧ dicti Zoeg. cat. p. 635, 7 antea forsitan ϩⲱⲣ. (H apud Aethiopes seriem literarum inchoat, estne id moris Aegyptii vestigium?) — Inter Tritopatores nuncupatur Panamorus, qui meo iudicio Adonis. Certe Πάνεμος Macedonum mensis apud Iosephum respondet Tammuzo Syrorum (cf. Πάναμος Plut. qu. Gr. 56) cuius nomen ultimo loco nobis explicandum venit Ezech. 8, 14 primo obvium. Quod licet illo loco omnia Iaphetiticum censere non suadeant verum iubeant hucusque e linguis Semiticis expeditum esse egregium puerilis inscientiae documentum est. Convenit Θαμιμασάδας Neptunus Scytharum Herod. IV, 59 (cuius ut Semiramidis rectam explicationem partim iam F. Hitzigius praeripuit Tammuzum tamen non tangens): तामर aqua, तिमि occanus, ⲙⲟⲩⲙⲟⲩⲗ madidus (तम् etiam moerere — момнмъ — تيمار Sadi p. 225[b] 9 unde بوتيمار columba ob querelas amatorias poetis laudatissima). altera vocis pars ﻣﺴﺪﻭﺭﮔ etiam in Ahuramazdae nomine neopersice in موز contracta. Atque Adonidem etiam Neptunum esse nihil est cur statuere reformides, nam iam ipsa re permissum verni solis numen et aquae flores contra nimium calorem defendentis patronum mutuo nexu iunctos credere, ut taceam Phoenices deo maritimo vix carere potuisse. Verum accedit praeter alia quae viris Graece doctis enumeranda relinquo quod quae Adonidi plantae sacratae apud Graecos Neptuno dedicatae inveniantur: apium nominasse sufficito Pind. Ol. 13, a[8]: Nem. 4, s[11]: Plut. symp. V, 3. 2. A Tammuzo statim procedo ad Semiramidem Dercetus ut fertur filiam Diod. II, 4 quam recte a Hitzigio तमिरामा i. e. mulier aquatilis scriptam esse nemo inficias ibit qui Luc. d. Syr. 33 legerit. De literarum S et T permutatione scrupulum ne moveas: सुरङ्ग fit ܛܘܪܓ et Semele proprie Θεμέλη audiebat i. e. טֶבֶל nam γῆν esse scribit Io. Lyd. mens. IV, 38: Τινδίον Athen. XV, 25 ϣⲁⲛⲧⲓ 'spina', מִירָה ϣⲁⲓⲣⲉ, ܬܟܠܬܐ ϣⲉⲗⲉⲧ i. e. τάλις ἡ μελλόγαμος παρθένος apud Boeotios. (Dionysus est ज्ञानिशेषा qui

coelum intrat, Θεωθείς': Thracicam originem nominis prodit litera σ, Graeci enim pro סק ϰ habent). Sed apud ipsos Semitas Adonidis uxor est Mylitta vel מוֹלַדְתָּא vis naturae fovens quaecunque Adonis generasset miti calore augens et ad maiora succrescere iubens Her. I, 131. Alterum eiusdem nomen fuisse Μορφώ crediderim Paus. III, 15. 11 in Laconia superstes sed manifesto Semiticum. מְרַחֲפָא sive quod idem מְרַבְּעָא 'incubans, fovens' intime coheret cum μορφνὸς Suid. II, c. 886 'vultur nunquam viva animalia venans sed mortuis vescens' i. e. נֶשֶׁר Iob 39, 31 cuius Moses Deut. 32, 11 adhibito ipso verbo רַחֵף laudat amorem pullis praestitum: apud Aegyptios vultur constans matris imago: Romanis vultur i. e. עזן ab appetendo dictus: cf. etiam Plut. qu. Rom. 93: Tzetz. chil. V, 422: Suid. I, 2. c. 21: Et. mgn. p. 619, 39: Artemid. I, 8. ('Ἐν παρόδῳ Pesch. Esaj. 40, 31 ܢܶܫܪ̈ܶܐ muto in ܢܶܣܪ̈ܶܐ coll. Larsow dial. Syr. p. 19.) Hinc نسر numen Arabum Qam. s. v.: Abod. zar. p. 11[b] videtur ipsa Mylitta: simulque vides quei in Cherubim Ezechielis sacerdotis Iudaici vultur locum tenere potuerit animal cadavera vorans, rei enim atrocitas antiquitatis exemplo iam erat emollita. Praeterea Mylittae etiam columba sacra sch. Ap. Rh. III, 541.

7.

Adonidi oppositus est frater Molochus (cuius vocis forma Ammonitica et Moabitica מַלְכָּם et מִלְכּוֹם ex Ewaldi gr. h. 163[c] explicanda) qui primis temporibus nullus alius erat quam Belus minor usquequaque in natura regnans et una cum uxore Aschera in sanctis silvarum tenebris cultus (ita haec numina in antiquioribus veteris testamenti libris occurrunt), magis magisque pro ipso sole aestivo habitus fervore suo omnia delere credebatur quae miti tepore veris progenerarat Adonis. Quare Adonidis constantem inimicum putabant qui suis forma assumpta illum interemisset. Nomina eius modo a vehementia et fervore caloris aestivi desumpta, modo eum interfec-

torem Adonidis designant, modo naturam eius malignam et quasi diabolicam accusant. Ariel Euseb. onom. p. 401: אֲרִיאֵל ignis dei Ez. 43, 15 (alias leo dei i. q. עֲחַנִיאֵל et Dascyles Plut. ex. 2 coll. دوسك), radicis sensus primarius in prehendendo, secundarius in fulvedine positus, hinc אֲרִי et flamma et leo et mel Hamas. p. 384, 6: eadem radix ह्न, unde ह्रि. Cedalion Apollod. I, 5. 3: כִּיד עֶלְיוֹן scintilla supremi. Azizus Iul. p. 150ᵈ: עָזִיז fortis, vehemens; quod vide num Lev. 16, 7 in Satanae nomen abierit, עֲזָאזֵל contractum ex infinitivo عز III et nomine Belitanae אֵל. Azazelem loca deserta incolere credebant, quia ibi sol vehementissimus ardet gulsch. râz p. 7, 8. Idem est Azzael i. e. Mars Babylonicus qui una cum Azza vel Schamgaz Sabb. p. 70ᵃ per mulierum humanarum pulchritudinem ad fornicationem illectus fuerat Zoh. Gen. 104. Archangelorum duorum tantum in scripturis canonicis mentio, Michaelis qui Coptis οἰκόνομος τῶν ἀγαθῶν Zoeg. cat. p. 226, 38 et Zohari Gen. 46 ipsa שְׁכִינָה, et Gabrielis qui Coptis l. c. εὐαγγελιστής; ille filium dei, spiritum sanctum hic refert: anne Satanas dei patris angelus qui filio invidens defecerat? Upanischatarum versio Persica Brahmam cum Gabriele, Vischnum cum Michaele, cum Raphaele Çivam componit Oupnekh. II, p. 201 Anq. — Kĕmosch Iud. 11, 24: Num. 21, 39 a radice كمس 'rigidus, austerus fuit'. Celmis sive Celmon qui apud veteres inter Curetas saepe nominatur est כַּלְמוֹן 'vulnerator' sc. Adonidis: كلم Ham. p. 93, 11: 102, 13. Trosobius Solymensium Plut. def. or. 21 vel Tosibis Euseb. pr. ev. V, 5 p. 188ᵈ est תְּעַצִּיב vel תְּעַצִּיב ὁ ἐπιβουλεύων Io. Lyd. mens. IV, 45 p. 80, 22: de hac verbi forma consuetudinem denotante adi Tebrizium Ham. p. 708 et de radice עָצַב Esaj. 54, 6: ψ 78, 40: Ham. p. 389, 11: 688, 15. Priolam quem cum Briareo compono sch. Ap. Rh. II, 780 huc posui quia בְּרִי עָוֶל 'filius malitiae, malignus' melior explicatio videatur quam בְּרִי אֲרִי: de Iod paragogica adi Ewaldum gr. h. 211ᵇ. (Αἰγαίων Hom. Il. I, 403 'impetuosus': radix अज्: Suid. I, 2 c. 13: Herod. IV, 189: Ap. Rh.

IV, 820.) Mensis diem longissimum afferens (qui Persis تير, Syris سامون 'porcinus' Athen. III, 49: Io. Lyd. mens. IV, 44) vocabatur סירן, quae vox a ساء descendens ut צירדן a צור malitiam denotat: سوء الحال Grang. a. Ar. 22, 2: Ham. p. 712, 7 et سوء etiam vir praefracte et desperate malus Tebrizi ib. Dusares est ذو الشر 'dominus malitiae' Zoega us. obel p. 207. Axiocersum sch. Ap. Rh. I, 917 audeo per अक्षवकर्ष explicare 'animas ad se deorsum trahens' coll. अपकर्ष Wils. p. 42ª: Pluto i. q. Molochus Eus. pr. ev. III, 11 p. 109ᶜ: ei infantes nobiles immolabant Lampr. Elag. 7 quia parentibus longe carissima capita essent Porphyr. abst. II, 56: Eus. pr. ev. I, 10 p. 40ᶜ. Reliqui homines qui ipsi vitam sontem Molocho non dabant se mortis poenam mereri ratione crinium (id enim morti par supplicium Bhâg. P. I, 7. 57: Spencer leg. rit. III, 6 et cum nuptiae mortis instar sint etiam in his adhibitum Paus. II, 32. 1) et circumcisione profitebantur qua se peccato pollutos inde a pueris indicabant Her. II, 37: Exod. 4, 26. Ad Molochum pertinet etiam Saceorum festum a voce սկայ 'gigas' dictorum (radix शक्र unde शक्ति ἐνέργεια Bhâg. P. III, 5. 25: 9, 23) quae vox antiquissima esse arguitur nomine herois mythici Scaiordi Mos. Chor. I, 19. Quam meam Saceorum etymologiam veram esse ea re certum quod Sacea Athen. XIV, 44 undecimo mensis Loi i. e. nono Iunii celebrari solebant et τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν Ἰουνίων ὁ Ὠρίων ὅλος ἀνίσχει Io. Lyd. ost. 65 cf. Arr. II, 24 qui Orion gigas κατ᾽ ἐξοχὴν vocatur Rasmussen add. p. 13: Pesch. et trg. Iob 9, 9: 38, 31: eius جلال وعلو praedicat Watwât H. Q. VII, p. 81. Adi de Saceis etiam Strab. XI, 8. 4: Dionem Chrys. IV. Significatio eorum ea videtur fuisse uxorem Adonidis cessante vere a Molocho corruptam i. e. naturam aestate imminente a vernis partibus desistere. Fabulam non intellectam et quae est universae Graecae mythologiae ratio ad iocum et poesin tantum versam canit Hom. Od. VIII, 266. Remansit apud Persas recentiores Saceorum memoria per quinque dies summa cum laetitia celebratorum, si vitam iucundam quinque

tantum dies durare constanter conquerantur Sacy PN. p. 94. Ζωγάνης servus qui illo festo regia veste induebatur i. q. מַלְךְ: iam Seldenus bene contulit סָגָן. Molocho bulbus Zoeg. cat. p. 76 taurus et ficus sacri fuisse videntur, quorum nullus fulmine feriebatur Io. Lyd. mens. III, 52: IV, 4. 96: ost. 45; idem valet de phocis aquilis et hyaenis (quae ideo fortasse cum Hyagnide Marsyae filio Tzetz. chil. I, 370 componendae ab अग्नि praemisso ﻳَﻦ nomen acceperunt). A sacra fico Διόνυσος Θυωναῖος Opp. cyn. I, 27 et συκίνοι φάλητες Θυωνίδες Hesychii (cf. Διόνυσος ὁ Νίσου καὶ Θυώνης Io. Lyd. mens. IV, 38: sch. Ap. Rh. I, 636 et Thynus Mariandyni frater ib. II, 140. 181), nam תְּאֵנָה ficus: quae vox memoriam historiae paradisiacae Gen. 3, 7 etymo servavit, nam تتاعن dolo circumvenire studuit. Aschera Molochi uxor philologis Graecis sub nomine Issorae nota nihil aliud significat quam beatam. Haec est natura secrete vivens ipsaque sibi sufficiens ex placida silvarum umbra omnibus quae progerminat humus imperitans. Talem in antiquioribus veteris foederis libris invenimus, postea eius religio in desuetudinem abiit, quum Semitae iam rebus politicis impeditiores artibusque excellere incipientes in naturae quod aiunt gremio recubare infantes dediscerent.

8.

Quem inter consentes locum τριτογένεια occupat eum inter numina minora tenet Esmunus octavus Semitarum deus (אֶשְׁמוּן i. q. הַשְּׁמִינִי Phot. b. 242, p. 352[b]) cum illa nequaquam mortua in Hermathenam iungi solitus, cuius nomina titulis deae illius a lectore ipso conferendis ad amussim respondent. Ac de Soco vel Sao quidem iam supra videramus, Ἑρμῆς et Harmona ab eadem radice حرم descendunt. Esmunus a sapientia qua pollet dicitur Acmon sch. Ap. Rh. I, 1129: חַכְמוֹן is cui sapientia habitualis est, ज्ञानवान् cf. Plut. qu. Rom. 42. Cuius sapientiae opera quum deus O. M. universam rerum naturam creaverit, Esmunus Moymin audit Damasc. pr. prc. 125

vel Graecorum auribus accommodatius Monimus Iul. p. 150[c d]: Phot. b. 181, p. 126[a]: ut Μωυσῆς מֹשֶׁה ita Μωυμῖν מוֹמִין quae vox coll. אוֹבִיל Hos. 11, 4: אוֹבִידָה Ier. 46, 8: אוֹסִפְךָ I Sam. 15, 6 ab אָמַן ducenda δημιουργὸν significat — celare tamen lectorem nolo Moymini nomen fortasse primitus Belo minori proprium postea demum ad Esmunum translatum esse. Delicias summi numinis fuisse Esmunum docemur nomine Gygis §. 1: compono Cocytum qui Adonidi medetur (cuius fabulae ratio mox patebit) Phot. b. 190, p. 146[b] et Ogoam Mylasensium deum Paus. VIII, 10. 3 itemque Ogygem ib. IX, 5. 1: Tzetz. Lyc. 1206: sch. Ap. Rh. III, 1178: sch. Hes. th. 806 — nomina haec (scribenda גוּיָע et גְעָגְתָא Buxt. c. 404 atque אָגוּיָע) idem significant quod שַׁעֲשׁוּעַ. Idem significant Deucalion et Daedalus uterque ἀνδρὸς πολυμηχάνου καὶ πανούργου fama clarus Suid. I, 1 c. 1151: 2, c. 272 siquidem דִּיק עֶלְיוֹן respectus i. e. amatus a summo numine Gen. 8, 1 coll. רָאָה Esaj. 26, 18: Exod. 4, 31 et דִּיד אֵל coll. دید lusus vel amor Elis (Diona proprie Didona Io. Lyd. mens. IV, 44 ab eadem radice דִּידָנָה 'amatrix', Didonem Punicam omnes norunt). Quodsi Deucalionem et Ogygem magni diluvii tempore vixisse ferunt, id eodem modo fit quo a Tzetza aliisque Noe pro Dionyso haberi notum est. Notissimus Cadmus et Cadmilus apparitor coelestis: קַדְמִיאֵל qui coram deo stat eius mandatis perferendis intentus; quumque Casmilus etiam vocetur sch. Ap. Rh. I, 917 Gesenius hanc formam קַסְמִיאֵל interpretatur (קֶסֶם fascinatio et כְּזָמִים עֲלֵיהֶם קְסָמִים de amuletis Iud. Lev. p. 44, 19) sed vix recte quoniam literae dentalis assibilatio ob sequentem m locum habuit: similiter κόσμος a קדם. Si denique τριτογένεια Doto audit, similiter Esmunus Iolaus dicitur qui in foedere inter Poenos et Philippum Macedonum regem sancito genium Carthaginiensium i. e. Tanaïtin et Herculem i. e. Belum minorem sequitur summumque in Byrsa templum tenebat App. Pun. VIII, 130. Eundem esse Iubam qui Mauris volentibus deus est Minuc. Fel. 23, 2 (= bibl. patr. max. 3, p. 248[b])

cf. Tac. h. II, 58 iam alii viderant et bene Moversius vocem יְאִיבַעַל inscriptionis Citiensis 26 a Gesenio cum Iubae nomine compositam primigeniam nominis Iolai formam esse docuit. Ne vero Iëubaal et Iolaum nimis diversos putes memineris ut unum tantum exemplum simile afferam כַּרְכְּמִישׁ, i. e. arcem Masiorum Gen. 10, 23 dici a veteribus Circesium. Radix יָאָה minime pulchritudinis sed τοῦ εὐπρεποῦς notionem habet Ier. 10, 7: Mëgill. p. 14ᵇ: Iud. Lev. p. 79, 11. Iolaus est ipsum decorum divinum et lex cuius ad normam numen et sua et hominum facta exigit. Eius figuram expressam vides in cornalino A. Demidoffii Gesen. m. Ph. LXVIIᶠ quam gemmam medici fuisse inscripta verba יְסַמּוֹ אִישׁ חָכָם docent (Iëfemo is qui bonas potiunculas medicas habet coll. סַמִּים Ier. 8, 14). Talis viri in sigillum quei Iolaus pervenerit per fabulam ex Eudoxo Cnidio apud Athen. IX, 47 servatam clarum fit qua Iolaus Herculem Iovis et Asteriae filium i. e. Adonidem qui in Libyam proficiscens a Typhone fuerat interemtus coturnicis odore resuscitasse fertur cf. Bhartrih. suppl. I, p. 71: Paus. IX, 22. 1. Quae fabula quam alte veterum mentibus inhaeserit concludere poteris inde quod ⲥⲙⲟⲩⲛⲉ i. e. אֶשְׁמוּן Aegyptiis coturnicem designat Zoeg. cat. p. 451, 28 quam avem etiam ⲡⲣⲁⲗⲏⲧ ⲛ̀ⲇⲓⲕⲁⲓⲟⲥ dictam autumarim quia haec a Paulo apostolo deligitur quae affines mortui cuiusdam portas urbis aperire iubeat ib. p. 134, 14 quod cum Ἑρμῇ ψυχοπόμπῳ cohaerere videatur. Caeterum D. Qimchi sch. II Reg. 17, 31 ex talmude Hierosolymitano aboda zara refert Anemelechum et Adramelechum sub figura פסיוני וסוס adoratos et פסיוני esse coturnicem; unde forsitan lucem adipiscitur idolum Avvaeorum תַּרְתָּק, nam تَرْنَك est modo phasianus sive تذرو i. e. τατύρας vel τέταρος Athen. IX, 38: XIV, 69 sive мемеревъ modo coturnix H. Q. I, p. 326. Iam si de sensu huius fabulae quaeris, primo id animadvertendum τριτογένειαν nondum cum peccato et morte rem habere, sed Iolao deo iuniori in eius locum suffecto restituenda esse in integrum quae Molochus perdidit.

Coturnix ob migrationes annuas वर्तिका = ὄρτυξ dicta a वृत् ire, vertere solennem annorum alternationem indicat fugamque temporis quae quem modo aestivus calor interfecerat solem vernum sequente quoque anno reviviscere iubet. Ita non patiebatur decorum divinum ut mundus exstingueretur, sed pugnam vitae mortisque ad finem adducere non valebat. Spalaxum et Serapin deum testibus Origene et Macrobio Ponticum et Ἀσκλήπιον eundem esse confido: tria haec nomina satis bene componi posse neminem negaturum puto qui अक्ष graece ὀπ dici meminerit e. c. in νῶροψ. Num insit लक्ष्मण, item num syllaba prior ad radicem स्तृ redeat ut significetur deus is cuius symbolum aer id dijudicandum peritioribus relinquo.

SUPPLEMENTA LEXICI ARAMAICI.

1. ܐܦܟܝܐ claudus Ephr. I, p. 422^d; खोड vel खोर praemissa praepositione — ﻓﻜﺎ — ապիկար debilis. Abgarus Edessenorum rex est աւագայր 'vir magnus' Mos. Chor. II, 26.

2. ܐܦܣܛܐܓܐ liber Zoroastri: pehlevice אפסתאק, neopersice اُستا Mohl frg. p. 21, 16: 24, 21 vel وستا sive ايستاغ H. Q. VI, p. 71.

3. ܐܦܪܐ plumbum: वप्र.

4. אַבְרִיגְנָא Hai Gaon legit Erub. p. 62^a et interpretatur שְׁלוּחַ, nunc habetur בְּאַרְיָנְנָא a scholiasta per קָתֶדְרָאוֹת expositum. Cognatum videtur ܐܦܪܘܡܐ 'orator, eloquens': radix ब्रू unde tam legatus Romanis etiam orator audiens quam cathedra dici poterat.

5. אַבְרוּדָר turris, Natani i. q. מִגְדָּל (ita etiam sch. Sabb. p. 11^e) vel جوسق Ham. p. 823, 21 — ܦܪܙܘ tectum. Indice fortasse प्रवार 'defendens, protegens': պատուար murus.

6. אַבְרָזָא corium: वृजिन — βύρσα.

7. אָגוֹז nux, ܓܘܙܐ et جوز idem: ընկոյզ. Marathice अक्रोड iuglans, quod num sanscritico अक्रोट 'areca faufel sive catechu' originem debeat alii viderint. Conferendum etiam celticum cnau 'nuces' Llywarç p. 96, 15 et cylor ib. p. 68, 15.

8. אַגַּרְטָל et ܩܪܛܠܐ canistrum: काण्डोल vel करण्ड.

9. אִגַּרְתָּא epistola: dudum contulere ἀγγαρεύειν sed id ipsum non explicatum. Dicitur vero a गॄ — γηρύειν Pind. Ol. I, 3[1] sive (praemisso ἀνά) ἀγγέλλειν, ita ut אִגַּרְתָּא primo loco sit nuncius, fama. ܐܓܪܬܐ idem praemissa praepositione अभि.

10. ܐܕܪܒܘܣ flos herbae alkali: آذريونه H. Q. I, p. 115.

11. אַוְנְכָר mercator sch. Succ. p. 30ª: *वनिकार coll. पणि Rigv. I, 33. 3. Radix वन् primum sonare, unde بانك Sadi p. 316ª 16. 21: 374ª 19 et paphlagonicum *βοῖνος* 'tuba' sch. Hom. Il. 18, 219 (Paphlagonas Iaphetiticae stirpis esse ex nominibus apud eos usitatis apparet Strab. XII, 3. 25 inter quae Biasas i. e. व्यास et Oligasys i. e. Vologeses) deinde वन् proclamare sc. vendendum sub hasta, tertio loco clamare prae desiderio, amare cf. עָרַג ψ 42, 1.

12. ܐܳܙܳܕܪܰܚܬ arbor libera: آزادرخت i. q. arabice علقم 'colocynthis' Ham. p. 166, 12: 509, 15: H. Q. I, p. 19. Alias cypressus inter arbores Fird. Suhr. p. 162, 10 et lilium inter flores libertatis nomine laudantur Hafiz. msc. p. 8ª: 67ᵇ.

13. *ܐܰܙܰܒܪܳܐ taurus: զուարակ — ἡμεῖς εἴδομεν τραγέλαφον ἀπὸ Θρᾴκης ἐλθόντα εἰς τὸν οἶκον Καίσαρος ὃν ἐκάλουν ζόμβρον Morelli bibl. msc. Gr. Lat. I, p. 59 — зубрь urus et bison Dobr. inst. Sl. p. 139. Nam cognatum زرب 'hircus'?

14. אִידָן salix: بيد et ветла a radice वे; convenit वेतस 'calamus ratong', nam et arundo et vitex ad texendas corbes adhiberi solent. בִּיתָא Buxt. c. 297 forma minus corrupta.

15. ܐܶܣܓܰܪܐ legatus Bar Hebr. p. 182, 12: *ἀσκάνδαι* Persarum notissimi (اسكدار H. Q. I, p. 44) itemque *ἀζαραπατεῖς οἱ εἰσάγγελοι παρὰ Πέρσαις* Hesych. s. v. आचार iter, praeceptum: pars altera ܫܣܘܕܪ vel دار. *Ἀσκάνδαι* igitur qui mandata regis perferunt.

16. אֲכַבְנַר dapifer, mensae regiae praefectus: خوانكر vel خوالكر H. Q. II, p. 99 sive خواليكر Fird. Suhr. p. 195, 9.

17. ܐܰܢܟܳܐ stannum: वङ्ग — անագ.

18. ܐܶܣܛܘܢ columna: स्थूणा — ستون Fird. Suhr. p. 164, 15. Etiam apud Arabes obvium, I Par. 28, 11 ܟܣܘܣܛܪܘܢ i. e. *ξύστρον* alias per روشن redditum vertitur الاسطوانات: intellige fenestram clathris sive columellis clausam. Columna imago eius qui rem aliquam sustentat Gal. 2, 9: Artem. II, 10: Zoeg. cat. p. 52, 15:

Llywarç p. 70, 14: 82, 21: 142, 5 sicut etiam paxillus Esaj. 22, 25: T. Hier. Bĕrak. p. 19ᵉ: Ham. p. 426, 22: Granger. a. Ar. 7, 14: Iud. Lev. p. 42, 5.

19. אַסְפְּדִיךְ argentum vivum: սնդիկ.

20. ܐܣܦܠܢܝܬܐ emplastrum: ապեղանի.

21. אַפְנְדָה cingulum, crumena: radix बन्ध्, Hebraeis אַבְנֵט.

22. * ܐܪܓܘܢܐ textrinae: ոստայնանկան.

23. ܐܪܓܘܢܐ purpura: ارغوان sambucus Sadi p. 317ᵇ 15: 489ᵇ 3 a colore splendido dictus; अर्क sol, cuprum — अर्चि flamma. Similiter celticum ὕσγη Paus. X, 36. 1: Plin. IX, 65 refero ad ysgaw 'sambucus' Llywarç p. 20, 10. (ὕσσακος lancea sive stimulus qui ex umbilico clypei prominet Et. mgn. p. 785, 7: Phot. lex. p. 634, 7 i. q. ysgwyd 'clypeus' Llyw. p. 26, 2: 36, 14: 74, 9: 76, 14: 128, 9: 130, 11: 138, 10: 148, 4 coll. ysgwr 'hasta' ib. p. 102, 9 et ysgwn 'elevatus' ib. p. 142, 5.) Aspiratio initialis nunc evanuit ut hedera eiziorwg vocatur ib. p. 60, 1.

24. * ܐܪܕ farina: آرد — radix मृद् 'fricare, terere' — ծեծանեմ molere — آسيا (i. q. פְּרַהֲדִיָא) Sadi p. 215ᵇ 21 mola. Ab آرد descendit ܐܪܕܘܬܐ a Natane חֲצִי לְחֵם expositum Suid. I, 1 c. 755. 911: Phot. b. 224, p. 229ᵃ: Herod. I, 192 formatumque ut gangaba Curt. III, 13 a گنج.

25. ܐܪܙܐ secretum et apud Ephraemum saepe τύπος, praefiguratio: रहस् — راز Ferid. PN. p. 67, 12: 81, 2.

26. אַרְנָא ornus: radix अर्ध् 'crescere', cf. ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος Hom. Il. XVIII, 56.

27. ܐܣܦܣܪܐ lancea: असिगदा Nalod. I, 7. 6 dvandva ex असि 'gladius' (cogn. ahvaēsvō Burn. Y. p. 437) et गदा 'clava' (celtice cateia Caes. bG. V, 43: Virg. Aen. VII, 741: Isid. or. XVIII, 7. 7 — cymricum catai praebet mihi Owenus). Eadem vox ܐܣܦܣܛܐ 'malleus' Ephr. II, p. 161ᵈ et ܐܣܦܣܛܐ sed nescio quo vocabulo pro गदा substituto.

28. ܐܫܟܘܡܐ eximius Assem. b. or. III, 1 p. 53: [Avestan] purus, splendidus quam vocem Nairyoçangha अश्रीक scribit Burn. Y. p. 437.

29. ܐܣܛܪܐ veru, ܐܣܛܪܘܢܐ scalprum chirurgicum: अस्त्र gladius, lancea — [Avestan] teste Anquetilio pugio.

30. אֻשְׁפִּיז HOSPES Larsow dial. Syr. p. 15. 16: घस् comedere, पति dominus.

31. ܐܫܬܪܘܡܪܓ struthiocamelus Bar Hebr. sch. Iob 30, 29: اشترمرغ Ferid. PN. p. 35, 4.

32. ܒܗܡܢ herba quaedam mense Behmen et per totum hiemem flores producens radice alba et nigra: بهمن H. Q. I, p. 214: Qam. II, p. 1726. Richardsonio rosa canina.

33. ܒܗܪܐ portio: pehlevice באארק, neopersice بهر vel بهره H. Q. I, p. 234: Fird. Suhr. p. 159, 15: 257, 11: Ferid. PN. p. 25, 9: 33, 7: 38, 10: 55, 1: 56, 9.

34. ܒܘܒܠܐ bubalus: गवल — celtice búal vel buelyn Llyw. p. 30, 20: 32, 2: 129, 21 — буйволъ.

35. בּוּסְתָּן hortus: بوستان. Diod. I, 15 βαγιστὰν exhibet unde بوستان fortasse भगिस्थान quae vox proprie voluptatis et laetitiae sedem denotans Indis sensu corporis et gynaecei frequentabatur. ܒܓܐ i. q. باغ item cum भाग cohaeret.

36. בּוּרְגָּר agricola: *भूर्कार.

37. בִּזְבָּן Natani praefectus eorum qui vectigalia a viatoribus solvenda exigunt. Iam in lapidibus Persepolitanis habemus باج H. Q. I, p. 148: Sacy PN. p. 283 vel باژ H. Q. I, p. 170 'vectigal'. Syllaba altera بان 'custos'. भजि donum.

38. ܒܐܙܐ accipiter, falco: वाजिन् — باز H. Q. I, p. 169 — ⲂⲎϬ Champ. gr. ég. 87 — ⲂⲀⲒⲔ الصقر البزى Kirch. sc. m. p. 167 — بازى Granger. a Ar. 2, 25.

39. ܒܛܐ vel ܒܐܛܐ anas: բադ — بط H. Q. I, p. 145: Qam. I, p. 927 — утка. Cohaeretne उदक et Phryg. βέδυ?

40. ܒܝܪܘܣ ornatus sacerdotalis Assem. b. or. III, 2 p. ccclxxxix, birrus act. sanct. Bened. II, p. 105 — posset convenire پیراهن 'indusium' Fird. Suhr. p. 264, 12: Sadi p. 317ᵃ 11. 17: 395ᵃ 17.

41. ܒܠܘܛܐ quercus: ბელოტი — بلوط Qam. I, p. 928 — Link bemerk. I, p. 155.

42. ܒܠܘܪܐ lapis quidam pretiosus: بلور H. Q. III, p. 119. 120 — वैदूर्य lapis lazuli Bhartrih. II, 98 quo sapientiam cum portante communicari credidisse videntur, nam विदुर sapiens. Dentalis in liquidam cessit: ne cramben recoctam levirorum, cadaverum, lacrimarum, Ulixis apponam confero etruscum ril 'annus' cum ऋतु et лѣто, item Apollinem cum सवितृ (सवितुरतिकान्त i. q. सूर्यकान्त Bhartrih. II, 30: p. 190: cf. चन्द्रकान्त Tschaurap. 2, p. 131 et λυχνίτην Io. Lyd. mens. III, 8: Plin. XXVII, 28-30 vel ἀστερίτην Suid. I, 2 c. 58: Phot. b. 190, p. 153ᵇ: P. Eliez. p. 10ᵇ), supra p. 13 fin. et Ewald gr. h. 164ᶜ.

43. ܒܠܕܪܐ tabellarius: *بالودار, δυσάγγελος, بالو nuncius tristis H. Q. I, p. 217.

44. ܒܠܕܐ coetus: بنده Ferid. PN. p. 53, 5.

45. ܒܢܦܫܐ viola: بنفشه H. Q. I, p. 231: Qam. I, p. 221: Sadi p. 233ᵇ 8: 489ᵇ 3: Humb. a. Ar. 46, 13. 14. Eadem vox ܡܢܦܫܐ i. e. մանուշակ.

46. ܒܣܬܐ et ܒܣܬܘܩܐ calix, ampulla: بستو H. Q. II, p. 218 — بستنه et بستوق apud Richardsonium.

47. בִּסְתַּרְקָא tapetum, pulvinar: պաստառակալ — پستره vel پستر Ferid. PN. p. 4, 14 — постилка et простирадлы. Indice ut videtur विस्तृत 'expansum' cf. विस्तीर्य explanate Mahabh. I, 51. Hinc medio intercedente ბისტარდ Hyde rel. vet. Pers. p. 102 Arabum بساط Ham. p. 795, 11: Humb. a. Ar. 43, 7: 45, 10.

48. ܒܪܩܣ tibialia, ocreae: բարձ tibia — берцо.

49. ܩܣܛܘܪܝܢ castoreum: कस्तूरि.

50. ܬܪܥܐ margo, orificium ostii: कुटङ्क tectum, कुटुङ्क proprie quaecunque incurvata sunt, deinde domus.

51. גּוּאַלְקָא saccus, hippopera seh. Sabb. p. 154ᵇ: جوالق vile qalenderorum amiculum, pannus grossus H. Q. II, p. 14: Qam. II, p. 1255.

52. ܓܘܡܫܐ bubalus: βόνασος Arist. h. an. II, 1: IX, 45: Plin. VIII, 15 — գոմէշ. Indice *गोमेष 'animal bovis et arietis naturam iungens' ut ܬܘܪܐ ܕܡܪܐ Bar Hebr. p. 154, 4. (μέσοι oves Indorum Ael. n. a. XV, 15.)

53. ܓܘܢܐ color: گون vel گونه. गुण qualitas Bhâg. P. I, 2. 24: II, 2. 17: 4, 12: 5, 18: III, 6. 28.

54. גּוֹלְנָא stragula: गोणि saccus — καυνάκης Persarum et Babyloniorum vestimentum Iul. Poll. VIII, 59. 60 — гуня. Hinc gaunacum Romanis sagum maius.

55. ܓܘܣܛܩܐ cynosorchis: श्वान canis, शक्ति cunnus — σάκτας Phot. lex. p. 500, 3. (σάβυττος ib. सवित्र, ὕσσακος ex युत् et शक्ति?)

56. ܓܘܪܙܐ porcellus: वराह — گراز H. Q. V, p. 18.

57. ܓܘܪܣܢ fames: گرسنه famelicus. Radix ni fallor गर्ज् 'fremere'.

58. גּוּשְׁפְּקָא gausape Plin. VIII, 73 secundum Natanem vestis tempori hiberno conveniens.

59. ܓܙܒܪܐ thesaurarius, zabice ܓܙܒܪ l. Ad. III, p. 3: گنجور. Vox simplex גִּנְזָא thesaurus: गञ्ज — گنج H. Q. V, p. 9 — գանձ Mos. Chor. I, 8.

60. גֵּיהָר lapis pretiosus: گوهر Fird. Suhr. p. 163, 3 vel گهر ib. p. 160, 10: 169, 12 — गोचर quidquid sensibus percipitur.

61. גְּלְמְחוֹנָג tantum calcis quantum annulo capi potest: گل lutum et კირი calx (rad. किल् 'album esse') — मुद्रा — مهره vel مهر Ferid. PN. p. 58, 6 annulus signatorius. מוּהַרְקָא literae obsignatae: मुद्रिका.

62. ܓܢܝܬܐ muliebris: կանացի — женскій.

63. גֵּיסָא Buxt. c. 463: gaesum Caes. bG. III, 4: Serv. Aen. VIII, 662: Athen. VI, 106.

64. גּוּשְׁקָר vel ܓܘܫܩܪܐ panis furfuraceus: خشكار H. Q. II, p. 97.

65. דְּבִיר a Talmudicis Persice idem esse traditur quod Hebraice סָפֵר. Cognatum certe دبير 'scriba' H. Q. II, p. 174: Mohl frg. p. 21, 20 — դպիր unde դպրութիւն Mos. Chor. I, 2.

66. ܕܘܠܒܐ platanus ex oriente in Italiam advecta Plin. XII, 1 cf. Herod. VII, 31: دلب vel دلبر H. Q. II, p. 158 cum दल 'folium' (celt. dail Llyw. p. 60, 17: 106, 5: 122, 7) vix cohaeret.

67. דָּוָר magistratus: داور H. Q. II, p. 173.

68. ܕܙܕܐܪ praefectus arcis: دزدار H. Q. II, p. 175: Fird. Suhr. p. 184, 15 vel دزبان ib. 179, 3. Nam دز per fath pronunciatum i. q. كوشك et دز vel دز kisra notatum palatium vel arx Fird. Suhr. p. 173, 7: 176, 3: 179, 2: 184, 7: 209, 4: H. Q. II, p. 181.

69. ܕܝܒܐܓ vestis serica: ديباه et ديباج not. extr. X, p. 141, 19: H. Q. II, p. 163. 233.

70. ܕܝܘܕܪ arbor dei: देवदारु — ديودار H. Q. II, p. 221 cf. Burn. Y. p. 379.

71. דִּישְׁתָּנָא menstrua: ديستانه — դիստան.

72. ܕܢܟܐ obolus Bar Hebr. p. 233, 2: धानक — دانك — δανάκη Suid. I, 1 c. 1171: Iul. Poll. IX, 82.

73. ܕܣܬܢ error: دستان H. Q. II, p. 210.

74. ܕܣܬܟ manubrium: دسته H. Q. II, p. 227. 196: Fird. Suhr. p. 191, 7 — դաստակ. Quodsi دسته etiam amicum opitulatoremve designare dicunt, comparari merebitur وعلة Ham. p. 96, 29: Qor. 2, 257 et عروة Ham. p. 228, 16. 17.

75. דַּרְבָּן ianitor: دربان — դռնապան et arabice دوربين Sadi p. 479ᵃ 11.

76. דּוּרְדְּיָא faex: درد i. q. ته نشين H. Q. II, p. 166.

77. ܕܪܙܝܐ sartor Larsow dial. Syr. p. 20: درزی H. Q. II, p. 236 — դերձակ.

78. ܕܰܪܡܢܰܐ absinthium: pehlevice darmné daschtih Anquet. ZA. II, p. 398 — درمنه.

79. ܕܽܘܪܡܳܢܳܐ medicina: դարման — درمان Ferid. PN. p. 35, 14: Sadi p. 370ᵇ 12: 379ᵇ 19: Fird. Suhr. p. 260, 2.

80. דִּרְצִין cinnamomum: دارچینی H. Q. II, p. 235 — bengalice et marathice दालचिनी.

81. ܕܳܫܢܳܐ donum Ephr. I, p. 198ᵉ: Assem. b. or. I, p. 147: दासन — داشن. פַּרְדְּשְׁנָא idem: प्रदेशन.

82. ܕܶܫܢܳܐ culter duabus aciebus secans: دشنه Fird. Suhr. p. 138 n.

83. ܕܳܬܳܐ lex rud. myth. Sem. § 5. Nairyoçangha substantivum ... per न्याय reddere solet Burn. Y. p. 382: ... mens et Δαρεῖος teste Hesychio φρόνιμος. Occurrit דָּת iam Deut. 33, 2 ubi ἐν παρόδῳ annoto quatuor carmina in sacro codice Mosi adscripta unum eundemque omnia auctorem agnoscere si stylum accuratius perpendas omnibus communem: amatur numerus pluralis עֵצוֹת Dt. 32, 28: אוֹצָרוֹת ib. 34: עֲתִידוֹת ib. 35: פַּרְעוֹת ib. 42: תּוֹעֵבוֹת ib. 16: גְּבוּרוֹת ψ 90, 10: תְּבוּאוֹת Dt. 33, 14: תְּהוֹמוֹת Ex. 15, 5. 8: מְצוֹלוֹת ib. 5: תְּהִלֹּת ib. 11. Amatur praepositio בְּ ad indicandam rationem qua quid est בַּכֹּחַ Ex. 15, 6: בַּקֹּדֶשׁ ib. 11: בִּגְבוּרוֹת ψ 90, 10. Adhibetur imperfectum apocopatum ubi plenam eiusdem formam exspectamus ψ 90, 3: Dt. 32, 8. Postponitur verbum Dt. 32, 3. 16. 17. 38. 41. 43: 33, 17. 19: ψ 90, 7. 9 et periodi eodem modo dispositae exhibentur Dt. 33, 16. 21. 38. 41: 33, 17. 19: ψ 90, 7. 9. Accusativum duplicem habemus ψ 90, 14: Dt. 32, 14: 33. 11 et appositiones constanter eodem modo additas Dt. 32, 5. 17. 43: 33, 9. 29. In comparationibus instituendis utitur auctor aut כְּמוֹ sine articulo aut כַּ addito articulo Ex. 15, 5. 7. 8. 10. 16: ψ 90. 9: Dt. 32, 2. Quibbus adde vocem קָמִים simillime adhibitam Ex. 15, 7: Dt. 33, 11 et saepe repetitum אָמַר Ex. 15, 9: ψ 90, 3: Dt. 32, 20. 26. 37. 40: 33, 27 deinde vocabula haud pauca quatuor carminibus

communia יְמוֹת Dt. 32,7: ψ 90,15 — נִבְהַל Ex. 15,5: ψ 90,7 — יָנַק Dt. 32,13: 33,19 — חַיִל Ex. 15,4: Dt. 33,11 — רְבָבָה Dt. 32,30: 33,3 — חוֹלֵל Dt. 32,18: ψ 90,2 — עָרַף Dt. 32,2: 33,28 — בָּדָד Dt. 32,11: 33,28 (cf. Iob 15,19 et بيضة البلد Ham. p.250,6: 341,6) — רָנַן Dt. 32,43: ψ 90,14 — מָכוֹן Ex. 15,17: ψ 90,17 — חוּשׁ Dt. 33,19: 32,13 — דּוֹר וָדוֹר ψ 90,2: Dt. 32,7 — רָכַב Dt. 32,13: 33,26. Neque omittendus usus formulae מִי כָמֹכָה Ex. 15,11: Dt. 33,29 ac ter obvia imago qua deus domicilium hominum esse dicitur Dt. 33,12. 26: ψ 90, 1. Accedit quod in quatuor carminibus id quod summum rei tractandae erat quodque proprie sibi inculcandum sumserat auctor ad calcem positum sit.

84. ܗܘܣܐ magus, sapiens: [illegible] intelligentia Burn. Y. p.397 — هوش Fird. Suhr. p.264, 3: Sadi p.317ᵇ 5: Ferid. PN. p.30,4 unde هوشمند ib. p.43,13: 71,5 et هوشيار ib. p.73,1: Sadi p. 216ᵇ 14: Fird. Suhr. p.248,13 — [illegible] memoria.

85. ܗܘܡ herba qua utuntur magi in suis mussitationibus: सोम — [illegible] Bopp v. gr. 164. 640.

86. ܗܡܝܢ balteus: هميان Ferid. PN. p.4,8. Babylonicam esse vocem testatur Ios. arch. III, 7. 2. Indis ni fallor *सुमध्य, nam मध्य est ميان 'cingulum' Ferid. PN. p.41,6.

87. ܗܡܢܝܟܐ torques Dan. 5,11: [illegible] monile — मणि gemma, margarita. Litera ܗ praefixa est vocula [illegible] bonitatem denotans, obvia in [illegible] Burn. Y. p.252: [illegible] ib. p. 264: [illegible] ib. p. 279: [illegible] ib. p. 430. Ita ܗܡܢܝܟܐ proprie humânika 'bonis gemmis distinctus'.

88. הַנְדְּזָא mensura: اندازه Niz. Isk. p.5,3: Sadi p.224ᵇ.13. Eadem vox הַנְדְּסָה arithmetica: هندسه Qam. I, p.814: H. Q. V, p.109. 110: Niz. Isk. p.5,19 sq. Descendit ab انداختن 'projicere sc. sortes vel calculos'.

89. ܗܢܓܡܢ conventus: iam Hydius rel. vet. Pers. p.359 contulit انجمن Fird. Suhr. p.170,4: 249,10: Sadi p.397ᵃ 20: Mohl frg. p.32,8: 33,22.

90. הַרְמָן permissio: प्रमाण — فرمان — հրաման vulgo imperium mandatumque denotant Elis. p.39,12: 50,10: 51,16: 57,22: 58,21: 59,10: Mos. Chor. I,4 sed հրաման Act. 26,22 etiam ἐπιτροπήν.

91. ܗܪܟܘܛܐ canis aureus Bar Hebr. sch. Iob 30,29. Compositum ex हरिण 'fulvus, aureus' et कोट् 'colore illinere'. Notandum hanc vocem non Persicae linguae opera ad Syros pervenisse quoniam tunc per Zain inciperet sed videri ex ipsa India Syris innotuisse a christianis forsitan Malabaricis primum usurpatam.

92. ܪܘܙܐ oryza: व्रीहि — برنج — բրինձ. Anne ὀρίνδιον σπέρμα Αἰθιοπικὸν ὅμοιον σησάμῳ Iul. Poll. VI,73?

93. ܒܪܘܪ diversicolor: वर्वर.

94. ܒܪܘܙ VERRES: वराह — վարազ — وراز H. Q. VI, p.78. ܒܪܘܙܐ aper campestris Bar Hebr. p.99,11: *شهروراز voce شهر ut Fird. Suhr. p.257,11 atque ut क्षेत्र et [illegible] Burn. Y. p.545 de rure usurpata.

95. ܙܒܝܠܐ corbis: संपुटक — զամբիլ — زنبيل vel زنبير H. Q. VI, p.58.

96. ܙܓܐ tintinnabulum Bar Hebr. p.215,18: शिञ्ज — զանգուլակ ex Ioanne Ozniensi mihi notum — ზანზალაკი — زنگ H. Q. III, p.65. Radix शिञ्ज् Ramay. Çr. I,9.17.

97. ܙܓܐ graculus: زاغ Fird. Suhr. p.169,2: Sadi p.371ᵇ 13: 465ᵇ 6.

98. זִהֲרָא venenum: زهره vel زهر Ferid. PN. p.21,1: 34,8: 69,7 — marathice ज़हर. Ubi addo Veneris nomen زهره posse quidem Semiticum esse et splendorem denotare, sed Indis शुक्र item esse Venerem.

99. ܐܘܣܡܪ pinna, specula: زويدان participium praesentis verbi زويدن 'altum esse'.

100. ܐܙܕܘܪ zedoaria: द्रोविड.

101. ܐܙܕܘܐ sacrificium: [Zend] Vend. S. lith. p. 469, 16 — pehlevice זואר ut पुत्र abiit in پور e. c. in بغپور St. Martin mém. s. l'Arm. II, p. 54. 488 et in שהפור 'regis filius' — (idem Xisuthrus a [Zend] 'rex' Burn. Y. p. 369 et [Zend] 'progenies' ib. not. p. lxxvii.

102. ܐܣܝܒܩ argentum vivum: *शीवक — زيبق — زيوه — جيوه H. Q. III, p. 30. 48. 63. 76: VI, p. 138: Qam. II, p. 1286.

103. ܐܡܢܐ torques: हार rud. myth. Sem. § 6: Herod. VII, 75.

104. ܐܢܓܒܝܠ vel זַנְגְּבִיל zingiber, etiam ܐܠܝܓܒܪ vel ܙܢܓܒܝܠ et ܙܢܓܒܝܠ ܩܦܘܢ: शृङ्गवेर — शृङ्गार — زنجبيل vel زنجفر H. Q. III, p. 86 — شنكوير ib. III, p. 216. 218.

105. זַנְדִּיקָא praefectus carceris: cohaeret vox cum զնդան vel زندان Mohl frg. p. 31, 5: صندوق cista, sarcophagus Fird. Sahr. p. 262, 6: 263, 4. (id etiam زندان significat ib. p. 262, 8.)

106. זַרְנִיךְ auripigmentum, ܙܪܢܝܟ arsenicum: زرنه vel زرنيخ H. Q. III, p. 63 — զառիկ St. Martin mém. II, p. 362.

107. זַרְדְּקָא lorica: զրահ — زره H. Q. III, p. 53. 86: Fird. Sahr. p. 176, 2: 177, 9 tam lorica quam rete quo galea tegitur (زره موى ib. p. 178, 1: Sadi p. 477[b] 3) — कवच.

108. ܐܪܫܟ berberis: زرشك H. Q. III, p. 64. Armenis hodiernis զրիշկ spina appendix, épine vinette.

109. ܐܘܣܪܐ malus: խնձոր pomum — كوز H. Q. IV, p. 122?

110. ܠܫܡܫܐ vel ܡܫܡܫܠܐ placenta: բաղարջ.

111. ܡܪܩܘܒܠܐ helleborus: خربق H. Q. II, p. 110.

112. חַרְדָּל sinapi: कटु? — خردل H. Q. II, p. 117.

113. *חַרִיר centum Sanhedr. p. 98[a] ubi חירר legitur bene a scholiasta per מֵאָה expositum: հարիւր. Dissentit Natanes בר חירר גוני exponens נגוע חלאים גדולים.

114. ܬܢܢ corpus: तनु — [illegible]. Radix तन् quae hebraice תָּנַן unde תַּנִּין arabice tinnîn pronunciatum. Formam qittîl apud Arabes non infrequentem (سكيت Sacy anth. gr. p. 137: شريب Ham. p. 410, 27: سكين Sadi p. 479ᵃ 10: بطيخ ib.) habemus in שִׁדִּים. (rad. سدم Ham. p. 102, 19: 704, 1.)

115. טַבְהָקָא caro assata: pehlevicum est radixque טבח — تباهه vel تباهچه H. Q. IV, p. 16: Qam. I, p. 244.

116. ܛܒܫܝܪ manna quod vocatur calami bambu: त्वक्क्षीर proprie lac corticis — طباشير H. Q. IV, p. 9. 10: Qam. I, p. 586. Posterior pars ܫܝܪ lac: क्षीर — شير.

117. ܛܒܪܙܕ saccharum album: طبرزد Fird. Suhr. p. 160, 10: Sadi p. 383ᵇ 10. De د et ܕ permutatione v. Ewald gr. h. 39ᵇ: اورنك i. q. اورند H. Q. I, p. 35: مرد i. q. مرخ Taraf. moall. 6: boulevard i. q. bollwerk, bulwark.

118. טִבְרִיר venator: तीव्र. Tibirus nomen apud Paphlagonas usitatum codd. Strab. XII, 3. 25.

119. ܛܘܒܪܩܐ pera, mantica: ܬܘܒܪܩܐ Ephr. comm. Ex. 28, 4. Isidoro or. XIX, 22. 30 tubruci vel tubraci vestes ad tibias usque provenientes, celtice tywarç id quod corpus cingit, deinde herba sepulchra operiens Llywarç p. 134, 2: 140, 10.

120. ܛܘܗܡܐ familia Ephr. II, p. 403ᵇ: तोक्म — [illegible] — [illegible] — تخم Ferid. PN. p. 39, 12: تخمه Fird. Suhr. p. 256, 8: 257, 7. Vocabuli forma Achaemenidica tumâ inest in אַפְּתֹם 'aerarium' Esdr. 4, 13 cuius vocis partem priorem vix audeo cum आप् (unde opes) componere.

121. *ܛܝܗܘܓ perdix: تيهو vel طيهوج H. Q. IV, p. 9,

122. ܛܣܐ bractea, lamina Pesch. Num. 16, 7: Ephr. I, p. 260ᶠ: तष्ट Wilsoni pared, made þin.

123. טִצְחָר tres anni Gitt. p. 19ᵃ: तिसृ et वार vel [illegible] cuius vocis litera initialis spirans comparet etiam in latino hornus.

124. ܛܪܘܢܓܐ aurantia: सुरङ्ग — ترنج H. Q. I, p. 311.

125. טַרְיָן corbis: तरि — تریان H. Q. I, p. 336.

126. ܦܗܕܐ pardalis: व्याड fera bestia, proprie insiliens: يوز — ḟḃẚ.

127. יַסְמִין iasminum: सुमनस् — سمين vel یاسمین Sadi p. 317[b] 15.

128. ܩܗܪܒܐ electrum: գահրիպար — كاهربا iam Avicenna I, p. 190, 27 سالب التبن exposuit (sic ربا كوست avis carnivora H. Q. IV, p. 29: harpax Plin. XXXVII, 11) sed vereor ut recte.

129. ܩܘܒܐ urceus: कुम्भ et latine cymba.

130. ܟܘܡܪܐ sacerdos: τόμαρος τὸ ἐν Δωδώνῃ ὄρος καὶ προφήτης καὶ ἱερεὺς καὶ θύτης καὶ μάντις Hesych. — τομοῦρος Strab. VII, 11: radix τέμνειν.

131. ܟܘܣܒܪܬܐ coriandrum Ephr. I, p. 256[c]: कुस्तुम्बरी.

132. ܟܘܣܬܐ gibbus: կուզ — كوز H. Q. IV, p. 122: radix कुच् 'curvum esse'.

133. ܟܘܣܬܐ febris, ܟܘܣܬܢܐ impetigo Pesch. Lev. 21, 20 (ܟܘܣܝ ib. 22, 22): कुष्ठ lepra. Eadem vox Indica syriace ܩܘܣܛܐ scripta etiam costum denotat leprae medentem.

134. ܟܘܣܬܝܓ cingulum Bar Hebr. p. 162, 10 sive ܟܘܣܬܝܓܐ: pehlevice קוסטיק — كشتى Mohl frg. p. 20, 15: Qam. I, p. 253: գօտի unde քաջագօտի Mos. Chor. I, 11 — кушакъ.

135. ܟܙܝܪ miles fortis: كزير. Vide num cohaereat vox cum Chazarorum nomine quod Iudas Levita כוזר scribit, Persae tamen خزر H. Q. II, p. 96. Chazarorum Wolgae ripas incolentium reges revera Iudaeorum religionem professos fuisse probatur Içtakhrii testimonio p. 95.

136. ܟܝܣܐ marsupium Ephr. II, p. 450[a]: քսակ — كيسه — кошелекъ. Vox marsupium est Semiticae originis: ܪܨܦ vel رصف plexuit, tessellavit: similiter μάνδαλος Artemid. II, 10 est מַנְעוּל: Ain saepe in dentalem abiit (sic שָׂעִיר est Σάτυρος) atque etiam in sibilantem (שָׂעִיר etiam σίσυρα Aristoph. av. 121: עַקְרָב σκόρπιος (neque tamen sonum gutturalem aspernatur siquidem צְפַרְדֵּעַ est βόρταχος vel βάτραχος). Nomina propria

Graecorum e linguis Semiticis explicanda nota inprimis Ericepaeum quem dudum Schellingius אֶרֶךְ אַפַּיִם interpretatus est, Erichthonium i. e. אֶרֶךְ תּוֹן coll. תַּנִּין serpens longiflexis, Idam ut πᾶν σύμφυτον ὄρος audiebat Suid. I, 2 c. 939 i. e. עֵץ vel אוּד Sanhedr. p. 93ª non titionem tantum denotans, Olympum sub quo Attidem sepultum aiebant sc. עֹלֵף 'operiens', Patara sedem oraculi sc. פְּתוֹר 'urbs divinatorum' Num. 22, 5.

137. ܬܰܪܢܳܓܽܘܠܬܳܐ gallina: कुक्कुट vox ut videtur onomatopoëtica, celtice cogor gallinae vox Llywarç p. 54, 13.

138. ܩܶܠܕܳܪܽܘܢ si Arabicae linguae fides apotheca, horreum Qam. I, p. 253 sed פַּנְדּוּק 'vendens vasa vino oleove conservando destinata': κόνδυ ποτήριον Ἀσιατικὸν ἢ Περσικὸν Athen. XI, 55 (unde Hebraeorum כַּד) — कण्डु lebes, sartago: कण्टक ergastulum: كندوك H. Q. IV, p. 135.

139. כַּר asinus: खर — ખર Bopp v. gr. 34 — خر. Asinus ob libidinem infamis Ierem. 2, 24: Khosrev Dehl. H. Q. VII, p. 48 'libido tua ut asinus ubique pascua quaerit, dorcas animae tuae cur asini illius pedissequa?'

140. ܩܰܪܩܽܘܡܳܐ custos carceris: कारा carcer, बन्धक idem, sed facile vinctorem potest et deinde victorem designare ut in Alabanda teste Steph. Byz. s. v. et in Bendidis nomine quod victoriae datricem significat.

141. *ܟܰܪܙܶܗܪܳܐ oleandrum: pehlevice khîrzerd Anquet. ZA. II, p. 407 — خرزهره H. Q. II, p. 140.

142. ܟܳܪܽܘܙܳܐ praeco Bar Hebr. p. 215, 8: radix क्रुश् cognata cum क्रन्द् et كريستن Ferid. PN. p. 16, 12: 47, 2. A क्रुश् descendit خروس 'gallus' Sadi p. 316ª 13 et خروش 'clamor' Fird. Suhr. p. 264, 13. הַכְּרִיז P. Eliez. p. 25ᵇ: ܐܰܟܪܶܙ Ephr. II, p. 447ᶜ.

143. ܟܽܘܪܙܰܡ vel אַכְרָזִים color purpureus Ephr. I, p. 223ª: कृमि — կարմիր — כַּרְמִיל. Etiam שָׁנִי Indicae originis est: शोणा crimson.

144. כַּרְכְּמָא crocus: कुङ्कुम — in monumentis Aegyptiacis ⲕⲣⲙⲓ Champ. gr. ég. 95.

145. כַּרְפַּס carbasus: कर्पास — կերպաս — كرباس. Gossypium ut hoc addam dictum ab Arabico قضيب 'ramus': id quod de ramis depectunt.

146. כַּרַפְסָא apium Bar Hebr. p. 233, 2: كرفس H. Q. IV, p. 123. Quae planta quum Adonidi sacra sit quaeri possit num dicta fuerit a कृप rud. myth. Sem. § 6 et 𐬐𐬀𐬭𐬆𐬞 'generatio, productio' Burn. Y. p. 227: in بنفشه Varunam aut Venerem suspicarer.

147. ܠܙܘܪܕ lapis caeruleus: لاجورد vel لازورد H. Q. V, p. 56: Fird. Suhr. p. 207, 5: Sadi p. 259ᵃ 12: Humb. a. Ar. p. 270.

148. ܟܠܡܘܦܪ nymphaea: नीलोत्पल — نيلوفر Niz. Isk. p. 8, 12 et formae aliae multae H. Q. VI, p. 23.

149. ܡܘܣܐ arbor quaedam: मोचा — موز Ludolf hist. Aeth. I, 9. 23: τὴν ὀξύην μῦσον ὀνομάζουσιν οἱ Λυδοὶ Strab. XII, 8. 3: ⲙⲏϣ et ميشه i. q. celtice basilea Amm. Marc. XXX quercus.

150. מוֹקָא calceus: βαυκίς Iul. Poll. VII, 94: Athen. XIII, 23.

151. ܡܘܫܟ moschus: մուշկ — persice مشك Sadi p. 217ᵇ 21 — arabice مسك ib. p. 253ᵇ 15. Bene A. G. de Schlegel ab Indico मुष्क descendere docuit.

152. ܡܩܘܦܬܐ forfex candelaria: պատրուակալ quo verbo redditur ἐπαρυστήρ Ex. 25, 38: I Reg. 7, 49.

153. ܡܬܟܣܐ metaxa, sericum: մետաքս quod ex دمقس Qam. I, p. 760 vel دمسق H. Q. II, p. 190 transpositum existimaveram (דְּמֶשֶׁק Amos 3, 12), sed hoc forsitan est persicum دمرز. Addere placet דַּמֶּשֶׂק Gen. 15, 3 collato دمشق Qam. II, p. 1273 proprie agilitatem deinde agilem ministrum et villicum significare. Est vero דַּמֶּשֶׂק forma abstracta quales haud raro concretarum loco usurpantur, quod tamen non accidit in voce שִׁילֹה Gen. 49, 10 cum Ionatane et Calvino reddendâ 'filius eius',

nam سول lumbi generationis sedes Ham. p. 748, 5: سليلة filius ib. p. 102, 3 et minime quidem βρέφος tantum. Liberi dum سليلة audiunt rivulis comparantur e patre ceu fonte promanantibus: سل extraxit, liquefecit Ham. p. 363, 18. 20: سال fluxit — cf. Esaj. 48, 1: ψ 68, 27: Qor. 40, 69: 75, 37: 32, 6: T. Hier. Bërak. p. 36ᵃ: P. Eliez. p. 5ᵃ et vocem מִשְׁפָּחָה, item nomina propria מוֹאָב, السمأل ما et rud. myth. Sem. § 6. Scriptio suffixi in יִתְרוֹ nunquam obvia constans remansit in פִּרְעֹה ʿeius exellentiaʾ: cf. LXX ψ 77, 3 ubi נִגְרָה legerunt נֶגְדּוֹ. Facere h. l. non possum quin ad diligentius versionis Alexandrinae studium exhorter tam coniecturis quam e patribus praeclare emendandae; parvum spicilegium addo: ψ 4, 8 scribe ἀπὸ καιροῦ: ψ 38, 8 ἡ ψοῖά μου: ψ 59, 12 τοῦ νομοῦ σου: ψ 65, 8 συναράσσων coll. 106, 9: ψ 68, 14 κλήθρων: ψ 71, 6 σπαστής: ψ 72, 16 iam H. Grotius σίτου δράγμα correxit. Atque e Clemente Alexandrino in psalmis lectiones meliores lucramur quam quas codex Vaticanus praebet hasce: ψ 1, 4 οὐχ οὕτως non repetitum str. II, 15. 69 — ψ 1, 5 ἀσεβεῖς sine articulo str. ib. — ψ 34, 16 οἱ ὀφθαλμοὶ eodem addito str. III, 12. 85 — ψ 62, 5 εὐλογοῦσι... καταρῶνται str. IV, 6. 32 — ψ 69, 33 ἐκζητήσατε τὸν θεὸν καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν protr. 10, 106 — ψ 73, 1 ὡς ἀγαθὸς τῷ Ἰσραὴλ ὁ θεὸς paed. I, 1 — ψ 89, 21 ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ str. IV, 17. 109 — ψ 95, 8 κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ protr. 9, 84 — ψ 149, 4 ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ paed. II, 4. 44.

154. ܡܘܫܟܢܐ anas: मद्गु Amarak. II, 5. ३8? मस्ज् mergi, lituanice mazgóju lavo: anne cognatum nomen coenobii Mauzaci ita dicti quod inter aquas conditum sit act. sanct. Bened. II, p. 652?

155. ܡܪܙܒܢܐ marchio: *मर्यपाल — مرزبان — մարզպան Elis. p. 50, 22: 59, 17: 61, 28: Mos. Chor. III, 64.

156. מַרְתַּךְ vel ܡܪܬܟ lithargyrum: [illegible] — مرتك vel مرده سنك H. Q. V, p. 106.

157. *ܢܗܠܟܐ crocodilus [Cast. ܢܗܠܟܐ]: निहाका — نهنك Fird. Suhr. p. 161, 5: Sadi p. 479ᵃ 11.

158. נַחְשִׁירְכָן vel ܢܚܫܝܪܟܢ venator Ephr. I, p. 153ᶠ: نخچير fera bestia venando capienda aut capta Fird. Suhr. p. 155, 6.

159. ܢܝܙܟ iaculum: نيزه Ferid. PN. p. 32, 4 — Նիզակ — pehlevice ניזאק.

160. ܠܡܦܕܐ laterna: լապտեր — λαμπάς: radix दीप् Bopp v. gr. 17, cf. § 42.

161. ܢܪܕ nardus: नलद valeriana gatamansi.

162. נַרְדְּשִׁיר pessulorum ludus: नर्दित Mricc. p. ६७ — शारि Bhartrih. III, 43.

163. נִשְׁדּוּר ammoniacum: نشادر — रसेन्द्र?

164. סַגַן ζωγάνης Athen. XIV, 44 quod bene iam Seldenus contulit. Radix शास् — [illegible] unde [illegible] gubernator Burn. Y. not. p. lxxvi: Vend. S. lith. p. 359, 19 et [illegible] narratio, mandatum Burn. Y. préf. p. xxi. Hinc Manichaeorum liber ارژنك i. e. [illegible] [illegible] = εὐαγγέλιον, narratio praeclara (de voce [illegible] v. Burn. Y. not. p. lxxviii). [illegible] iubere. Ab eadem radice פַּתְשֶׁגֶן et ܦܬܫܓܢ 'exemplar': պատճէն Elis. p. 7.

165. ܫܘܟܒܐ lancea: क्षिपणि — [illegible] — زوبين Fird. Suhr. p. 207, 5 — σαυνίον ex Diodoro notum, ζιβύνη fortasse a cyprico σιγύνη i. e. סַכִּין plane disiungendum.

166. ܫܗܪܒܐ satrapa: [illegible] Burn. Y. p. 546 — neopersice شهربد dici debebat.

167. סִין niger: श्याम — سياه. Quamquam principes nigris vestibus indui solebant Burh. qât. s. v. اكسون et color niger in camelis nobilissimus habebatur Antar. moall. 12, tamen etiam Persae de diebus atris loquebantur Fird. Suhr. p. 257, 2. 9.

168. ܫܣܘܡܪܐ et ܫܘܣܡܪ reptile: शिशुमार vel शुंशमार — سوسمار lacerta, crocodilus parvus.

169. ܣܟܢܓܒܝܢ oxymel Bar Hebr. p. 184, 13: سركنكبين vel سكنكبين H. Q. III, p. 154. 156. Pars posterior انكبين 'mel' H. Q. I, p. 128: II, p. 126. 127: Sadi p. 249b 11: 463b 17.

170. ܣܡܘܪܐ mustelinus Bar Hebr. p. 168, 19: Persis σίμωρ teste Hesychio mus agrestis: سمور Ferid. PN. p. 4, 12.

171. ܣܡܝܕ simila: समिता — σεμίδαλις.

172. ܣܢܕܪ ܩܘܦ sandarace, a Graecis transsumpta vox: سندروس Fird. Suhr. p. 207, 7: H. Q. III, p. 127. सिन्दूर 'minium' iure comparari posse vix crediderim, equidem a deo Sandane addito voce रङ्ग — رنگ, dictam sandaracen censeo.

173. ܣܢܘܪܬܐ galea: սաղաւարտ. Inest वृ 'tegere'.

174. ܣܢܕܪܐ poculum Pesch. II Sam. 6, 19 ubi Arabs كاس: Κράτης ἔκπωμά φησιν εἶναι σαννάκρα καλούμενον· ἔστι δὲ Περσικὸν Athen. XI, 98. Eadem vox ܣܢܝܪܐ 'fastigium montis, rupes': anne pseudohebraicum ܫܢܟܪܘܬ Ephr. I, p. 379e huc trahendum? Si § 104 contuleris, utrumque ad शृङ्ग vel शृङ्गिन् referre non dubitabis.

175. ܣܘܣܝܐ coccus: ցեց et سوس H. Q. III, p. 128 vermis: كون § 53, cf. § 143.

176. ܣܦܝܠܐ vel סַפִּיר sapphirus: शनिप्रिय idem, proprie 'amatus a Saturno planeta'.

177. ܣܡܫܝܪ gladius: σαμψηρὰ Ios. arch. XX, 2. 3 — شمشير — սուսեր. Persae م habent ubi Armenii ւ: ita [illegible] i. q. हरिमन्, non [illegible] quia ›› ex ष orta. Ex nostro ܣܡܫܝܪ ortum Anglorum scymitar, Italorum scimitarra qui quidem et pharetram turcasso a Persico تركش nuncupant.

178. ܣܟܒܓܐ edule acidum: سكباج Sadi p. 475a 12.

179. ܣܟܪܐ scutum, ܣܩܘܒܠܐ hostis: चक्र utrumque significat atque etiam lanceam i. e. σάγαριν vel սակր. Persice transposita

canina چرخ Sadi p. 218ª 5: 374ª 19. Hinc ܣܩܘܪܬܐ patina: սկաւառակ.

180. סִקְרָא rubrica, minium: चुक्र subrufus unde persicum سرخ. Eadem vox שָׂרֹק Zach. 1, 8 quae arabice اشقر. Etiam רֶכֶשׁ Mich. 1, 13 vox Iaphetitica: رخش e Firdausio notissimus (cf. H. Q. VII, 65) a lucido colore (राज्) dictus. Nec mirum Semitas Indogermanicis vocabulis equos designasse quum hos ut iam e nominibus סוס et פָּרָשׁ 'Susianus, Persicus' item ex Ez. 27, 14: Polyb. X, 24 liquet a populis Armenicis et Persicis nancisci solerent. Itaque iure meo mihi videor etiam ܐܒܝܪ qua voce in versione simplici אַבִּיר ψ 22, 13: 50, 13: 68, 30: Esaj. 34, 7 redditur ad 𐬀𐬎𐬭𐬎𐬎𐬀𐬧𐬙 vel अर्वन् referre. (celeriter currens, deinde equus Burn. Y. alph. p. cxxxiv: 371 — Nairyoçangha वेगवत्.)

181. סַרְבָּט ornamentum capitis muliebre Sabb. p. 57ᵇ: *शिरवेत formari potest ad modum निवेत. Posterior vocis pars latinum vitta.

182. סַרְבָּל bracca: 𐬯𐬀𐬭𐬀𐬎𐬎𐬁𐬭𐬀 Vend. S. lith. p. 418, 6 — σαράβαρα Iul. Poll. VII, 59: X, 168 — شلوار H. Q. III, 202 — arabice سراويل Ham. p. 349, 21: Sadi p. 479ª 19 — шаравары. Indice चरणावर scripserim 'pedes tegens': Graece eadem vox σανδάλιον.

183. סַרְדְּיוֹט carnifex, capitis amputator: शिरस् caput, 𐬘𐬀𐬥𐬀𐬥𐬙𐬀 is qui plaga petit, interfector. Quius vocis ج eadem ratione in ד abiit quo 𐬘𐬀𐬯𐬙𐬀 in دست vel 𐬘𐬎𐬱𐬙𐬀 in دوست Burn. Y. p. 581.

184. ܦܝܠܐ vel ܦܘܠܘܣ calix: բաժակ.

185. פּוּרְיָא vel ܦܘܪܝܐ (positum pro צַד Pesch. Esaj. 60, 4 sed Castello incunabula significans) et in V. T. אַפִּרְיוֹן lectulus, lectica: पर्यङ्क lectus, पर्याण ephippium et apud nostrates palanquin.

186. פּוּזְמָק calceus, ocrea (caleçons interpretatur sch. Sabb. p. 10ª):

وشماق H. Q. VI, p. 83 — башмакъ. Eadem vox ܦܣܡܩܐ 'clitellae': բազմականն, nam et calcei (qui et פַּפִּיסְרָא audiunt i. e. پاپوش) et clitellae ex corio conficiuntur v. H. Q. l. c.

187. ܦܬܒܓܐ cupediae Dan. 11, 26: ποτίβαζις ἄρτος κρίθινος καὶ πύρινος ὀπτὸς ut Dinon apud Athen. XI, 110 et प्रतिभाग fructus florésque principi quotidie ad familiae suae usum oblati.

188. פֶּחָה vicarius: փոխանակաւոր quod ad पत्त 'iussum, mandatum' redire non videtur.

189. ܦܝܓܐ cursor: پیک Niz. Isk. p. 8, 19: Sacy PN. p. 153: H. Q. I, p. 270.

190. פִּיל elephas: पीलु vox apud Indos barbara Lassen pentep. p. 84 — پیل — փիղ ubi elephantes in bellis contra Armenos gestis a regibus Persarum adhibitos esse annoto ex Eliseo p. 39. 98.

191. ܦܝܠܐ nescio num ex Graeco φιάλη an ex Persico پیاله vel پیغاله H. Q. I, p. 300. 302 ortum: utrumque ad radicem पी redit.

192. ܦܣܦܣܐ maculosus, versicolor Ephr. I, p. 85ᵉ: պիծ macula — پیسه variegatus H. Q. I, p. 301. Radix पिश् 'tingere' affinitatem colit cum पिचु 'lepra' unde Persis veteribus πισάγας ὁ λεπρὸς Ctes. 41. Fortasse LXX Gen. 37, 3 כְּתֹנֶת פַּסִּים χιτῶνα ποικίλον reddentes vocabulum ܦܣܦܣܐ in memoria habuerunt.

193. ܦܠܕܐ chalybs, iam in ipso sacro codice פְּלָדֹה: पिण्ड — پولاد.

194. פִּלְפֵּל vel פִּרְפֵּל piper (per duplex patach scribo quia Sabb. p. 64ᵇ בְּפַלְפֵּל וּבְגַלְגַּל ita coniuncta sunt ut manifesto assonantia quaeratur): पिप्पल.

195. ܦܢܕܩ nux avellana: بندق vel فندق H. Q. IV, p. 59: I, p. 181.

196. פִּסְתָקָא folium libri: marathice पृष्ठ quae vox sensu tergi etiam adhibita Persis پشت scribitur Ferid. PN. p. 21, 12: 73, 8. Item videtur پوست corium Sadi p. 479ᵇ 6.

197. פִּסְתָּק nucleus, germen: خستنه Niz. Isk. p. 12, 6: H. Q. II, p. 143.

198. פִּסְתָּק pistacia Syriaca arbor sed quam ut nuces omnes ex Ponto vel Perside allatam conjicio Plin. XIII, 10: XV, 24: پسته H. Q. I, p. 296 — ֆսթուղ — marathice पिस्ता.

199. ܦܘܫܩܐ literae, ܨܒܝܥܐ tinctus: письмо epistola a radice писать — نوشتن — фоѵоб. पिश् tingere, quae radix quomodo ad scriptionem designandam adhiberi potuerit videmus ex Wolframo de Eschenbach Parz. 747, 26 coll. 748, 7: 1, 6. Hoc vocabulorum نوشتن cett. etymon non minus confert ad historiam scripturae quam ipsa in scribendo manus directio a diversis populis usurpata ad historiam generis humani. Semitae in scribendo latus sinistrum petunt, Iaphetitae dextrum, Chamitae a summa pagina ad imam procedunt linearum ordinem aut a laeva aut a dextra manu incipientes. Antiquissimo tamen tempore Semiticus mos omnibus communis.

200. פַּרְגּוֹדָא aulaeum, paragauda (sch. Sabb. p. 120ᵃ Gallice génouillères, germanice kniehosen exponit) Salmas. Treb. Claud. 17: Casaub. Vop. Aur. 46. Radixne खुड् vel गुड्? i. e. celtice cuz Llyw. p. 100, 13: 140, 10.

201. ܦܪܕܝܣܐ paradisus: فردوس Humb. a. Ar. 52, 3: Gell. II, 20: August. serm. 343. Anne प्रदेश?

202. ܦܪܕܘܢܐ latrina dicta a فرو دادن 'deorsum prodere', caetera taceo.

203. פִּרוּזַג lapis quidam pretiosus trg. Cant. 5, 14: پيروزه turcois, cyanus (proprie victor Mohl frg. p. 28, 25: Amm. Marc. XIX, 2 sc. प्रविजय) H. Q. II, p. 223: I, p. 301.

204. ܦܪܘܢܩܐ tabellarius Ephr. I, p. 415ᵈ: پروانه H. Q. I, p. 295 — pehlevice פרואנק — arabice فرانق Qam. II, p. 1326. Indis प्रयाण celer, प्रया ire.

205. פְּרִיזְדָא custos, miles praetorianus: פַּרְסְדָא idem: ܦܪܝܣܬܩܐ ministra * परिस्थ vel परिस्थित.

206. פַּרְמְבִיָּא fraenum: * प्रमव्य a radice मव् vel मू 'ligare'.

5 *

207. ܦܪܡܘܣܐ aurifex: *भर्मकार.

208. פַּרְנְדָא sericum pictum: پرند not. extr. X, p. 144, 19 (ib. p. 141, 7 etiam gladius fulgens): H. Q. I, p. 250.

209. פַּרְסָה vel ܦܪܣܚܐ parasanga: فرسخ quam vocem proprie 'ad lapidem' denotare confido coll. سنك. Ita schoenus Aegyptiorum mihi ϣϣⲁ ⲱⲛⲓ, leuga Gallorum llêç 'lapis'.

210. פַּרְסְתָק legatus: فرستة Mohl frg. p. 29, 3 — Հրեշտակ: radix प्रष्टा.

211. ܦܬܓܡܐ verbum Ephr. II, p. 553^f: պատգամ Io. Ozn. p. 10, 21 — پيغام Sadi p. 265^a 12: 226^a 18: 279^b 6. Non dubito quin respondeat प्रतिगाम, nam licet hoc Wilsoni indicem tantum librorum significet, ἀναλόγως notissimum указъ apud Antonium Dalmatam de indice librorum usurpatum invenio. Favet praeterea origo: प्रतिगाम id quod prodit, cf. Dan. 2, 13: Luc. 2, 1.

212. ܦܬܟܪܐ imago, idolum Ephr. II, p. 446^a: प्रतिकृति — پيكر — պատկեր Mos. Chor. I, 1: II, 26: Io. Ozn. p. 80, 13. प्रति persice fere semper پی, armenice պատ: sic प्रतिकार 'bellum' fit پيكار Fird. Suhr. p. 232, 6: 248, 6. (i. q. كارزار ib. p. 245, 10: 258, 1: Sadi p. 224^a 11.)

213. ܟܫܡܫܐ granum quoddam nigrum quo in pulverem redacto oculos illinunt: चक्षुष्य — چشميزك H. Q. II, p. 50.

214. ܙܓܐ paxillus (i. q. מַסְמֵר Esaj. 41, 7 qui totus locus de loricarum fabricatione agit, cf. مسمار Ham. p. 378, 9): gḫg.

215. ܙܪܘܐ cypressus: سرو Fird. Suhr. p. 162, 6. 10: 160, 6: 170, 4: 194, 3: Sadi p. 246^b 6: 268^a 8: H. Q. III, p. 164. Hinc ni fallor etiam ܫܪܒܝܢ.

216. ܩܩܘܠܐ vel ܩܩܘܠܝܢ cardamomum: कक्कोल — قاقلة H. Q. IV, p. 91. 13.

217. ܩܪܒܐ bellum: गर्जन — radix de frementibus maris undis Mahâbh. I, 1222: 1234.

218. ܟܘܪܟܝܐ grus: कुरङ्कर — կռունկն — كلنك H. Q. IV, p. 134 — журавль.

219. ܩܬܝܪܩܐ pharetra Ephr. II, p. 17 f. Inter duas explicationes ancipites haerere possumus, aut enim a तीर — تير ductum कतीरक 'quot sagittas habens i. e. sagittis impletus' aut ad काण्ड referendum, unde काण्डम्ब sagitta. Cf. कदार aculeus, काण्डीर sagittarius et marathice कटार pugio.

220. ܩܝܛܘܢ cubile: केतन cf. قيطون gazophylacium H. Q. IV, p. 91.

221. ܩܝܪܛܐ sulphur: कीटघ्न i. e. vermes interficiens.

222. ܩܟܘܢܪܐ fraenum elephantis: करि elephas, नृ gubernare unde नर gnomon.

223. ܩܢܕܘܣ herba quaedam venenata: قندس H. Q. IV, p. 35.

224. *ܩܢܕܘܓ storax: कुन्दु olibanum — قنزوج.

225. ܩܪܘܩܐ carruca, plaustrum: celticum vocabulum e Caesare notum, cognatum curuca 'navigium' Smiþ Seandana p. 15** — կառն: radix ni fallor चर्.

226. ܩܪܩܕܢܐ sive ܩܪܩܕܢܐ vel כַּדְכְּדוֹנָא calcedonius Plin. XXXVII, 18. 37 (כַּדְכֹּד Esaj. 54, 11 in lex. Qar. msc. per زمرد explicatum cum his vocibus eodem modo cohaeret quo בָּרֶקֶת cum मरकत et μάραγδος Athen. III, 46 [qui lapis est ܩܣܩܦܐ ? ܛܘܦܐ: cf. Humb. a. Ar. p. 232. 244: Sacy chr. Ar. I, p. 267] vel quo עֲלוּקָה cum जलुका [ut hoc ad जलु ita βδέλλα redit ad Phrygicum βέδυ unde etiam βέδουριν κάδος sch. Ap. Rh. III, 758 = вѣдро] vel quo שׁוּעָל cum शृगाल et शयालु): quodsi Bar Bahlul ܩܪܩܕܢܐ cornu bestiae esse dicit quo cultrorum capuli involvi soleant, animal aliud significari nequit quam rhinoceros i. e. كركدن vel κροκόττας Phot. b. 250, p. 456ᵃ sive καρτάζωνον Ael. n. a. XVI, 20: खड्गधेनु cultellus et rhinoceros femina.

227. ܩܪܩܣܐ aquila Ephr. I, p. 156ᵉ: [illegible] Vend. S. lith. p. 142, 17 — كركس H. Q. IV, p. 124 — κρίκος Aristot. h. a. IX, 1. 36: sch. Ap. Rh. I, 1049: Eust. Il. XVII, 757: Od. XIII, 87.

228. ܬܥܠܐ vulpes: ტურა — روباه i. e. ἐρυθροχαίτης ex रक्त vel रोहित et पक्ष conflatum. Prioris partis consonans finalis excidit ut in λαός i. e. goth. lauþs. (anne tuscum lairth λαὸν ῥυόμενος i. q. Λαέρτης?)

229. * רוזגר mercenarius, iam ante Natanem mendose רוזגר legebatur sed in ipso Aruk correctio iubetur siquidem רוז persice diem significare dicitur: روزگار H. Q. III, p. 14 non plane convenit si ad usum respicias.

230. ܪܘܣܬܩܐ suburbium: روستا apud Chaqanium msc. — pehlevice רוסטאק.

231. ܪܙܐ radix vitis: रस vinum, رز — բուն origo, radix.

232. רסתק via publica (sch. Baba Batra p. 83ª רחובה): رسته.

233. ܫܪܐ vinculum — שֵׁרָה: սարք — снлокъ — σειρά, radix सि unde etiam anglicum sinew 'nervus'.

234. שַׁבְּלִלְתָּא foenum graecum: شنبليت vel شمليد H. Q. III, p. 198. 206 et شنبليد apud Chaqanium msc.

235. ܫܘܫܠܐ macis, nucis myristicae cortex interior: शातिकोश.

236. ܫܝܛܪܓ medicina Indica: चतुरङ्गुल cassia fistula — شيطرج Qam. I, p. 242 ubi persice چيترك vocari dicitur.

237. שׁוֹשְׁבִין pronubus, paranymphus: शुचि puritas, amor et nullo negotio etiam virgo sponsa — ςυκαῤιοαι lucens Vend. S. lith. p. 338: पाल vel بان custos.

238. שׁוֹשַׁן lilium a casta albedine ita nominatum: σοῦσον τὸ κρῖνον ὑπὸ Φρυγῶν λέγεται Et. mgn. p. 722, 29 — سوسن Sadi p. 317ª 10. Cf. § 237.

239. ܫܝܪܢܩ struthiocamelus: سيرنك Burh. qat. cf. رنك سه H. Q. III, p. 141.

240. ܫܟܝܢ navis: судно quae vox primitus lavacrum et latrinam designat ob formae similitudinem ad naves designandas translata: radix शुन्ध् — شستن.

241. ܫܥܪܐ panicum: सितशूक hordeum — სვიე avena.

242. שַׁפְּטָא stupidus: जुपित — شفته i. q. arabice مجنون.

243. ܫܪܓܐ lucerna: Ճրագ Io. Ozn. p. 42, 22 — چراغ Sadi p. 403^b 5: 465^b 7: Niz. Isk. p. 8, 17.

244. ܬܓܐ corona Ephr. II, p. 457^f: تاج saepe coniungitur cum تخت ubi nota alliterationem quam vocant. Quae quum in linguis orientalibus haud ita rara sit sed hactenus a viris doctis silentio praetermissa, pauca eius nunc exempla affero. اسپ واشتر Fird. Suhr. p. 169, 15: باز وبسته H. Q. I, p. 169: بزرگی وبخت Suhr. p. 199, 3: تاج وتخت ib. p. 169, 15: 199, 3. 13: 205, 15: 180, 9: تیغ وتخش ib. p. 198, 3: خواب وخور Ferid. PN. p. 29, 10: شهد وشکر Sadi p. 268^b 10: عرب وعجم ib. p. 231^a 20: غل وغش Ferid. PN. p. 49, 7: کلاه وکمر Suhr. p. 169, 15: گرز وگوپال ib. p. 168, 1: گفت وگوی ib. p. 178, 12: Sadi p. 484^a 6: ماه ومهر Suhr. p. 180, 9: مرغ وماهی ib. p. 161, 13: نام وننگ Ferid. PN. p. 34, 9: های وهوی Suhr. p. 173, 3. Similiter amant Persae vocabula in syllabam eandem exeuntia coniungere: کهان ومهان Suhr. p. 188, 6 cf. Sadi p. 232^b 17: زر وگهر Suhr. p. 169, 15: تال ومال H. Q. I, p. 430: تاخت وباخت Sadi p. 224^a 15: کوش وهوش ib. p. 224^b 21: کاج وعاج ib. p. 268^b 9: شیر وقیر ib. p. 268^b 10. Apud Arabes عسر et یسر Ham. p. 321, 1: 507, 11 — اری وشری ib. p. 484, 6 et saepe اهلا وسهلا — اللهو واللعب. Apud Hebraeos גאוה וגדל - מהר ומתן - נע ונד - נין ונכד - עזוב ועצור - שם ושאר - שחד ושלמנים - שמיר ושית - צרה וצוקה - ענן ועשן: Gen. 3, 15-19 תשופו עקב · תשוקה אישך · תשוב אל עפר, videntur haec e carmine sumpta ut Gen. 21, 14-21 e traditione arabica (כמטחוי קשת v. 16: חמת i. q. حميت Ham. p. 676, 5): quodammodo etiam Iannes et Iambres 2 Tim. 3, 8 nomina symbolica, יניא recusator, ימרה refractarius. קנאה ושנאה P. Eliez. p. 21^b: הכין והתקין ib. p. 35^a. Apud Talmudicos instar omnium adi Moed qaton p. 25^b:

קָאַת וְקִפּוֹד הָכְפְּלוּ לִרְאוֹת בְּשׁוֹד וָשֶׁבֶר הַבָּא מִשִּׁנְעָר:
רוֹכֵב עֲרָבוֹת שֵׂשׂ וְשָׂמֵחַ בְּבוֹא אֵלֶיךָ נֶפֶשׁ נָקִי וְצַדִּיק:
בְּכִי לַאֲבֵלִים וְלֹא לָאֲבֵדָה שֶׁהִיא לִמְנוּחָה וָאֹנִי לַאֲנָחָה:

Sed creberrima talia apud gentes germanicas: ex uno Shakspeario omnia collegi. Ubi assonantiae quas pluries occurrere memini hae sunt: Eyes and ears com. err. II, 2: Rich. ii I, 1: Cor. II, 1: Cymb. I, 4: IV, 4: Ven. Ad. 73: 171: Haml. II, 2. Beg or borrow tw. n. III, 4: com. err. I, 1 — boil and bubble Macb. IV, 1 — þorough bush and briar mids. II, 1: III, 1 — bag and baggage As you l. III, 2: wint. t. I, 2 — blood and breaþ Lear II, 4: Iohn IV, 2 cf. breaþless and bleeding Henry iv A V, 4 — birds and beasts Caes. I, 3: Andr. V, 3. Deaþ and danger Iohn V, 2: all's well III, 4. Fair and foul temp. I, 2: lov. l. l. V, 2: Macb. I, 1: much ado IV, 1: Henry vi C IV, 7 — fair and fresh tam. shr. IV, 5: Troil. IV, 5 — eiþer flesh or fish com. err. III, 1: Henry iv A III, 3: Per. II, 1. Forgive and forget Rich. ii I, 1: all's well V, 3: Lear IV, 7. Heel to head merr. wiv. III, 5: wint. t. IV, 3 — heaven and hell mids. I, 1: II, 2: Iohn II, 2: Haml. II, 2 — hawk and hound tam. shr. V, 2: son. 91 — horn and hound Andr. I, 2: pass. p. 7 — here or hence Iohn IV, 2: Henry iv B IV, 1 — hearts and hands Henry vi A I, 2: Henry viii III, 2: Troil. IV, 5. Kites and crows Cor. IV, 5: Caes. V, 1. Lank and lean Henry vi B I, 3: Lucr. 101 — leap and laugh lov. l. l. IV, 3: merch. Ven. I, 1: son. 98 — leave and love tam. shr. I, 1: all's well I, 3. Mop and mow temp. III, 1: Lear IV, 1 — meddle and make Troil. I, 1: merr. wiv. I, 4. Pining and pale Henry v IV ch.: lov. compl. 5. Red and raw Haml. IV, 3: lov. l. l. V, 2: Lucr. 229 — neiþer rhyme nor reason com. err. II, 2: as you l. III, 2 — repose and rest Rom. II, 2: Lucr. 108. Sack and sugar Henry iv A I, 2: II, 4 — son and sire Tim. IV, 3: Lucr. 34: Ven. Ad. 194: Rich. iii V, 4. Turks and Tartars merch. Ven.

IV, 1 cf. Macb. IV, 1 — from þe top to toe Rich. iii III, 1: Haml. I, 2. Wind and weaþer tw. n. I, 5 cf. lov. l. l. IV, 2 — woo and wedd tam. shr. IV, 2 cf. ib. I, 1: all's well III, 1 — weal or woe Henry vi A III, 2: Ven. Ad. 163: Rom. III, 2 — wail and weep Rich. iii II, 2: Rom. III, 2 — winds and waters Ant. Cl. I, 2: Per. II, 1 — þe why and wherefore com. err. II, 2: Henry v V, 1: Cymb. V, 5 ut جون وچرا Ferid. PN. p. 4, 5. Praeterea ad rem nostram faciunt quodammodo locutiones hae: pell-mell lov. l. l. IV, 3: Iohn II, 2: Henry iv A V, 1: Rich. iii V, 3: Lear IV, 6 — kicksy-wicksy all's well II, 3 — tirra-lirra wint. t. IV, 2 — hurlyburly Henry iv A V, 1: Macb. I, 1 — helter-skelter Henry iv B V, 3 — hey-dey Troil. V, 1: Tim. I, 2: Haml. III, 4 — handy-dandy Lear IV, 6 — hugger-mugger Haml. IV, 5 et minus accurate compositae tilly-valley tw. n. II, 3 — tilly-fally Henry iv B II, 4 — linsy-woolsy all's well IV, 1 — topsy-turvy Henry iv A IV, 1 itemque vocabulis separatis here and þere Rom. I, 5: wint. t. IV, 2: Haml. I, 1: Oth. IV, 3: pass. p. 2: Henry v I ch. — here, þere and every where Henry vi A I, 1: Troil. V, 5: Oth. I, 1 — scot and lot Henry iv A V, 4 — to and fro Henry vi A II, 1: B I, 1: Lear III, 1 — will he, nill he Haml. V, 1: tam. shr. II, 1 — crows and dows Troil. I, 2 — proverbs and noverbs merr. wiv. III, 1 — rings and þings tam. shr. II, 1 — ruffs and cuffs ib. IV, 3 — snip and nip ib. — scotch and notch Cor. IV, 5 — þe wiles and guiles pass. p. 17 — pretty and witty com. err. III, 1 — pow vow Cor. II, 1. Porro pribbles and prabbles merr. wiv. I, 1: V, 4 — to hick and to hack ib. IV, 1 — slish and slash tam. shr. IV, 3 et snip-snap lov. l. l. V, 1 — skimble-skamble Henry iv A III, 1 — tiddle-taddle, pibble-pabble Henry v IV, 1 — bibble-babble tw. n. IV, 2 — tick-tack meas. I, 3. Ex assonantiis semel tantum apud Shakspearium inveniendis hae popularibus eius usitatae videntur:

bliþe and bonny much ado II, 3: board and bed as you l. v, 4: to pinch black and blue com. err. II, 2: blows and buffets Macb. III, 1: bow and bend Rich. ii IV, 1: crust and crum Lear I, 4: kiss and court tam. shr. IV, 2: curds and cream wint. t. IV, 3: crowd and crush Henry iv B IV, 2: deaf and dull Andr. II, 1: dull and dead Ven. Ad. 36: dank and dirty mids. II, 3: dark and dankish com. err. V, 1: dead and drowsy mids. V, 2: þe devil and his dam Oth. IV, 1: darkness and devils! Lear I, 4: deaþ and damnation! Oth. III, 3: fiery and forward tam. shr. III, 1: fasten and fix wint. t. II, 3: fish and fowls com. err. II, 1: fog and filþy Macb. I, 1: fire and flame Lear III, 4: friend and foe Haml. IV, 5: grudge and grumblings temp. I, 2: geck and gull tw. n. V, 1: grove or green mids. II, 1: gleek and gall Henry v V, 1: heading and hanging meas. II, 1: hounds and horse tam. shr. ind. 1: hildings and harlots Rom. II, 4: hopeless and helpless com. err. I, 1: house and home Henry iv B II, 1: harsh and heavy Henry viii IV, 2: holy and heavenly ib. V, 4: lord and lown Per. IV, 6: lush and lusty temp. II. 1: lack'd and lost much ado IV, 1: low and little mids. III, 2: like or loaþ merch. Ven. IV, 1: longing and liking as you l. III, 2: lands and leases tam. shr. II, 1: land and living wint. t. IV, 2: line and level temp. IV, 1: nor law nor limit Lucr. 161: from þe rising of þe lark to þe lodging of þe lamb Henry v III, 7: mortality and mercy meas. I, 1: mirþ and merriment tam. shr. ind. 2: man and master com. err. IV, 4: mean and mighty Cymb. IV, 2: neighbour and near-bred merch. Ven. II, 1: pie and porridge all's well I, 1: peak and pine Macb. I, 3: pitch and pay Henry v II, 3: point and period Lear IV, 7: rosemary and rue wint. t. IV, 3: rough and rugged Henry vi B III, 2: robb and ransack Lucr. 119: rich and rare Lear I, 1: steel and stones tw. gentl. III, 2: sad and solitary ib. IV, 4: sad and solemn Henry v IV, 1: *shelly* and shallow merr.

wiv. III, 5: soft and sweet tam. shr. ind. 2: scoffs and scorns Henry vi A I, 4: sick and sullen Ant. Cl. I, 3: shake and shudder Ven. Ad. 147: secure and safe tam. shr. V, 2: sure and safe Henry viii III, 2: safe and sound com. err. IV, 4: no staff no stay Henry vi C II, 1: spit and spurn com. err. II, 2: from stem to stern Per. IV, 1: from þe smoke into þe smoþer as you l. I, 2: every þing is left at six and seven Rich. ii II, 2: stark and stiff Henry iv A V, 3: scrip and scrippage as you l. III, 2: tilts and tournaments tw. gentl. I, 3: þread aud þrum mids. V, 1: trade and traffic Macb. III, 5: touch and try Iohn III, 1: tiþe and toll ib. III, 2: tower and town pass. p. 17: tricks and toys ib.: wakes and wassels lov. l. l. V, 2: wine and wassel Macb. I, 7: weak and wearied Henry iv B II, 4: weight and worþyness Henry v II, 2: watch and wake Henry vi B I, 1: weary and overwatched Lear II, 2: ass and ox Troil. V, 1 (sumptum ex Esaj. 1, 3): all and every Iohn IV, 2: act and use Henry iv B IV, 3: arts and arms Per. II, 3: þe oes and eyes of light mids. III, 2: even or odd Rom. I, 3.

245. תַּרְנְגָלָא gallus: *तपिकिल qui solem vocat, similiter gallus उषाकल audit i.e. קוֹרֵא לַבֹּקֶר.

Corrigenda:

p. 9,22 ܓܘܙܦ
p. 14, 3 ܫܐܝܦܫ
p. 14,26 nominibus
p. 15,10 מוֹלַחְטָי
p. 20,28 Aechius
p. 23,13 oceanus
p. 26,12 poenam
p. 28,11 גַּעְגּוּתָא
p. 32,24 אֲבָנְגָר
p. 40,19 ܫܠܡܢܛܫ
p. 40,23 et 24 *զանգակ* Io. Ozn. p. 298, 19.

TYPIS ACADEMICIS.